

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA))**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum 5 ta' Diċembru, 2018

Rikors Guramentat numru : 268/10 AL

**A B
vs**

C B D

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ipprezentat mill-attur, li permezz tieghu ppremetta :

1. Illi r-rikorrent u l-konvenuta izzewwgu fit-23 ta' Gunju, 1984 u kellhom zewg ulied jigifieri , E, tifel u F, tifla, li rispettivamente għandhom wieħed u ghoxrin u sittax –il sena.
2. Illi l-hajja taz-zwieg bejn il-partijiet kontendenti saret impossibbli minhabba eccessi u ingurji gravi, da parti tal-konvenuta fil-konfront tar-rikorrent attur, u z-zwieg tagħhom jinsab imfarrak b'mod irrimedjabbli.
3. Illi in forza ta' Digriet li jgib in-numru 1048/2010 giet mogħtija l-awtorizazzjoni mill-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja) biex issir il-kawza għas-separazzjoni personali

bejn il-partijiet, u r-rikorrent qieghed jipprevalixxi ruhu skont il-ligi biex jiproponi din il-kawza;

Talab ghalhekk li l-konvenuta tghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :

- i. Tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet kontendenti ghal ragunijiet imputabbi lill-konvenuta u ghall-finijiet tal-artikolu 48 tal-Kodici Civili (kap 16) tistabilixxi d-data meta l-istess konvenuta għandu jkun kunsidrat li minnha kienet hatja tal-fida;
 - ii. Tawtorizza lir-rikorrent attur illi jghix separatament mill-konvenuta martu;
 - iii. Tapplika kontra l-konvenuta interament jew in parti, id-disposizzjonijiet tal-artikolu 48 u 51 tal-Kodici Civili (Kap 16);
 - iv. Tiddikjara xjolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet u tordna li l-istess efetti formanti parti mill-komunjoni jigu divizi f'zewg porzjonijiet komposti kif jigi ornat minn din il-Qorti fid-dawl ukoll tad-data meta l-konvenuta għandha tkun konsidrata li minnha kienet hatja tal-fida liema porzjonijiet jigu assenjati wahda lir-rikorrent u l-ohra lill-konvenuta, billiokkorrendo jigi nominat perit biex jagħmel il-likwidazzjoni mitluba u jiproponi pjan ta' divizjoni, nutar pubbliku biex jiricievi l-att u kuratur biex jirrapreżenta lill-eventwali kontumaci fuq l-istess att.
 - v. Tordna lill-konvenuta biex trod lura lir-rikorrent l-effetti parafernali kollha tieghu; u
 - vi. Tawtorizza lir-rikorrent illi jirregistra, fir-Registru Pubbliku, is-sentenza eventwalment mogħtija minn din il-Qorti;
- BI-ispejjez, komprizi dawk tal-proceduri tal-Medjazzjoni bejn il-partijiet, kontra l-konvenuta ingunta in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attur;

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenuta li permezz tagħha eccep (fol. 11) :

1. Illi l-kontendenti zzewwgu fit-23 ta'Gunju, 1984 u minn dan iz-zwieg kellhom zewgt ulied senjatament E u F, ahwa B, li llum għandhom wieħed u ghoxrin (21) u sitax (16) –il sena rispettivament;
2. Illi l-eccipjenti taqbel illi għandha tigi ppronunzjata s-separazzjoni personali ta' bejn il-kontendenti ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi izda dan għal ragunijiet unikament imputabqli lill-attur odjern stante l-fatt illi l-hajja konjugali tal-kontendenti tkissret irrimedjabilment ghaliex l-attur rrenda ruhu hati ta' eccessi, sevizzi, ingurji gravi, vjolenza psikololgika u dan oltre l-fatt illi huwa rrenda ruhu hati ta' adulterju flagranti ma' certu G, mara mizzewwga illi l-attur iltaqgħha magħha fuq il-post tax-xogħol.
3. Illi l-eccipjenti m'għandha ebda oggezzjoni xi tressaq għat-tieni talba attrici anki tenut kont tal-fatt illi l-kontendenti ilhom jħixu separati minn xulxin;
4. Illi t-tielet talba attrici għandha tigi michuda stante l-fatt illi t-tifrik taz-zwieg huwa unikament imputabqli lill-attur partikolarmen minhabba r-relazzjoni tieghu adultera flagranti ma' certa G, kif se jirrizulta ampjament ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;
5. Illi in kwantu r-raba` talba attrici l-eccipjenti taqbel illi l-komunjoni tal-akkwisti għandha tigi likwidata u sussegwentement diviza f'zewg porzjonijiet illi jigu assenjati, wahda lill-attur u wahda lill-konvenuta, pero` l-konvenuta ma taqbilx illi tigi ffissata data li minnha l-konvenuta kienet hatja tal-firda ghaliex huwa l-attur li huwa hati ta' tali tifrik taz-zwieg u allura għandu jkun hu stess illi jitlef il-jedd tieghu ghall-maggior parti tal-komunjoni tal-akkwisti u dan minhabba l-agir irresponsabqli tal-attur innifsu fil-konfront tal-konvenuta kif ser jigi trattat waqt il-kawza u għalhekk għandu jitqies hati tal-firda;
6. Illi rigward il-hames talba attrici l-eccipjenti tispjega illi hija ma ssib ebda diffikulta illi l-attur jiehu lura l-pjanu u l-linfa;
7. Illi l-eccipjenti taqbel mas-sitt talba attrici;
8. Illi dawn il-fatti huma a diretta konoxxenza tal-konvenuta.

9. Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

Bl-ispejjez.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenuta,

Rat illi din il-kawża mxiet flimkien mal-kawża fl-ismijiet inversi, bir-rikors ġuramentat innumerat 312/10AL;

Rat l-affidavits kollha ppreżentati, u d-dokumenti magħhom annessi.

Rat il-verbali, ix-xhieda prodotti u d-dokumenti minnhom esebiti fis-seduti miżmuma quddiem il-Perit Legali Dottor Fransina Abela;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-intimata ippreżentata fit-2 ta' Dicembru 2015¹; u n-nota responsiva tal-attur ippreżentata fid-9 ta' Mejju 2016²;

Rat ir-rapport tal-Perit Legali Dottor Fransina Abela³, debitament maħluf nhar it-23 ta' Marzu 2017 fejn hija esponiet is-segwenti:

Introduzzjoni

Illi permezz ta' digriet ta' din l-Onorabbi Qorti datat id-dsatax (19) ta' Frar tas-sena elfejn u tlettax (2013)⁴ l-esponenti inhatret Perit Legali sabiex tisma' x-xhieda u tirredigi rapport dwar il-proceduri odjerni.

Illi adempjiment tal-inkarigu lilha moghti, l-esponenti zammet diversi seduti li fihom ittelghu provi mill-partijiet kontendenti u wara li ezaminat l-enkartament processwali hija tinsab f'posizzjoni li tirrelata is-segwenti.:

¹ Fol. 1089 tal-process 312/2010AL;

² Fol. 1094 tal-process 312/2010AL;

³ Fol. 58

⁴ Process 'B' AL 312/2010 a folio 159

Il-Perit Legali rat ir-rikors guramentat⁵ pprezentat minn A B fil-4 t'Awissu 2010 kontra martu C B D u r-rikors guramentat⁶ ipprezentat fit-2 ta' Settembru 2010, minn C B D pprezentat rikors guramentat kontra ir-ragel tagħha A B⁷;

Illi permezz ta' digriet⁸ moghti fl-udjenza tat-18 ta' Jannar 2011, il-Qorti ordnat li z-zewg kawzi jimxu flimkien.

Illi is-sottoskritt ghall-facilita' tal-espressjoni u l-kjarezza, ser tirreferi invarjabbilment ghal A B bhala 'rikorrent' u/jew l-attur' u ghal C B D bhala l-'intimata' u/jew il-'konvenuta'.

Illi in forza taz-zewg rikorsi guramentati wara li gie premess is-segwenti:

Illi in forza ta' digriet li jgib in-numru 1048/2010 datat 9 ta' Lulju, 2010 il-partijiet gew moghtija l-awtorizzazzjoni mill-Qorti Civili (Sejjjoni Familja) biex issir il-kawza għas-separazzjoni personali bejniethom;

Illi l-partijiet izzewwgu fit-23 ta' Gunju 1984 u kellhom zewg ulied jīgħifieri E, tifel, u F, tifla, li rispettivament għandhom sittax-il sena u wieħed u ghoxrin sena;

Illi l-hajja taz-zwieg bejniethom saret impossibbli u z-zwieg tagħhom jinsab imfarrak b'mod irrimedjabbi;

Il-konvenuta tghid li kull tentativ li sar minnha sabiex jintla haq ftehim għal separazzjoni konsenswali falla minhabba l-intransigenza da parti tal-attur zewgha.

l-attur talab lill din l-Onorabbli Qorti joghgħobha:

(i) Tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet kontendenti għal ragunijiet imputabbli lill-konvenuta u ghall-finijiet ta' l-artikolu 48 (c) tal-Kodici Civili (Kap 16) tistabilixxi d-data meta l-istess konvenuta għandha tkun kunsidrata li minnha kienet hatjta tal-firda;

(ii) Tawtorizza l-attur illi jghix separatament mill-konvenuta martu;

⁵ Process 'A' Al 268/2010

⁶ Process 'B' 312/2010

⁷ Process 'B' a folio 1

⁸ Kawza A B vs C B D rreferita bl-ittra 'A' u C B D vs A B rriferita bl-ittra 'B';

- (iii) *Tapplika kontra l-konvenuta interament jew in parti, id-disposizzjoni tal-artikolu 48 u 51 tal-Kodici Civili (Kap. 16);*
- (iv) *Tiddikjara xolta l-kommunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet u tordna li l-istess effetti formanti parti mill-komunjoni jigu divizi f'zewg porzjonijiet komposti kif jigi ordnat minn din il-Qorti, fid-dawl ukoll tad-data meta l-konvenuta għandha tkun konsidrata li minnha kienet hatja tal-fida, liema porzjonijiet jigu assenjati wahda lill-attur u l-ohra lill-konvenuta, billi, okkorendo, jigi nominat perit biex jagħmel il-likwidazzjoni mitluba u jipproponi pjan ta' divizjoni, nutar pubbliku biex jircievi l-att u kuratur biex jirraprezenta lill-eventwali kontumaci fuq l-istess att;*
- (v) *Tordna lill-konvenuta biex trodd lura lill-attur l-effetti parafernali kollha tieghu; u*
- (vi) *Tawtorizza lill-attur jirregistra, fir-Registru Pubbliku, is-sentenza eventwalment mogħtija minn din il-Qorti.*
- Bl-ispejjeż, komprizi dawk tal-proceduri tal-Medjazzjoni bejn il-partijiet, kontra l-konvenuta. **Illi fit-12 ta' Novembru 2010 , C B D** pprezentat r-risposta guramentata⁹ fejn waqt li qablet ma' l-ewwel talba tal-attur li għandha tigi ppronunzjata s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti għal-finijiet u effetti kollha tal-ligi eccepier li is-separazzjoni għandha tingħata għal ragunijiet unikament imputabbi lill-attur odjern, stante l-fatt illi l-hajja konjugali tal-kontendenti tkissret irriedjabilment ghaliex l-attur irrenda ruhu hati ta' eccessi, sevizzi, ingurji gravi, vjolenza psikologika u dan oltre l-fatt illi huwa rrenda ruhu hati ta' adulterju flagranti ma' certa G, mara mizzewwga illi l-attur iltaqgħha magħha fuq il-post tax-xogħol.*
- Dwar it-tieni talba l-konvenuta eccepier li m'għandha l-ebda oggezzjoni xi tressaq tenut kont tal-fatt illi l-kontendenti ilhom jghixu separati minn xulxin;*
- It-tielet talba l-konvenuta eccepier li għandha tigi michuda stante l-fatt illi t-tifrik taz-zwieg huwa unikament imputabbi lill-attur partikolarment minhabba r-relazzjoni tieghu adultera flagranti ma' certa G, kif ser jirrizulta ampjament ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;*
- In kwantu għar-raba' talba l-konvenuta eccepier li taqbel illi l-kommunjoni ta' l-akkwisti għandha tigi likwidata u sussegwentement*

⁹ Process 'A' a folio 11

diviza f'zewg porzjonijiet illi jigu assenjati, wahda lill-attur u wahda lill-konvenuta, pero' l-konvenuta ma taqbilx illi tigi ffissstata data li minnha l-konvenuta kienet hatja tal-firda ghaliex huwa l-attur li huwa hati tat-tifrik taz-zwieg u allura għandu jkun hu stess illi jitlef il-jedd tieghu ghall-maggior parti tal-kommunjoni tal-akkwisti u dan minhabba l-agir irresponsabbi tal-attur innifsu fil-konfront tal-konvenuta kif ser jigi trattat waqt il-kawza u għalhekk huwa għandu jitqies hati tal-firda;

Għall-hames talba tal-attur, il-konvenuta eccepptie illi hija ma ssib ebda diffikulta' illi l-attur jiehu lura l-pjanu u l-linfa;

Kien hemm qbil fuq is-sitt talba.

Bl-ispejjez.

Minn-naha l-ohra, l-konvenuta talbet lil din l-Onorabbi Qorti sabiex:

1. *Tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti ad mensa et thoro għar-ragunijiet unikament imputabbi lill-attur;*
2. *Tafda l-kura u l-kustodja tal-minuri E unikament f'idejn l-konvenuta;*
3. *Tiddikjara u tordna li l-intimat huwa obbligat imantni (a) lill-ibnu u (b) lil bintu li ghalkemm hija maggiorenni, għadha tistudja u dunque għandha il-bzonn ta' ghajnejha finanzjarja, u konsegwenzjalment tiffissa dik ir-retta alimentarja u l-modalita tal-hlas li l-attur ikun hekk ornat ihallas;*
4. *Tiffissa l-jiem , il-hinijiet u l-modalitajiet ta' l-access li għalihi għandu jkun intitolat l-attur;*
5. *Tiddikjara xolta l-kommunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti*
6. *Tillikwida l-assi u d-djun ta' l-istess komunjoni ta' l-akkwisti li għandha tinqasam f'zewg porzjonijiet mhux necessarjament ugwali b'tali mod illi jekl jirrizulta li huwa l-kaz l-attur jitlef i-jedd tieghu għal-nofs l-akkwisti illi kemm qabel u kif ukoll waqt iz-zwieg saru l-aktar bil-hidma u hlas ta' l-esponenti, occorrendo bl-opera ta' periti nominandi, kif ukoll bin-nomina ta' Nutar sabiex jippublika l-atti relattivi u bin-nomina ta' Kuraturi Deputati sabiex jirraprezentaw l-eventwali kontumaci fuq l-istess att;*

7. *Tiddeciedi u tiddikjara liema propjeta' hija parafernali tal-kontendenti jekk ikun il-kaz;*
8. *Tapplika kontra l-intimat interament jew in parte l-effetti kontemplati fl-artikoli 48 et seq. tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Matla'*
9. *Tiddikjara u tordna l-attur ikun obbligat imantni lill-konvenuta martu u konsegwenzjalment tiffissa dik ir-retta alimentarja u modalita' tal-hlas li l-attur ikun hekk ordnat ihallas¹⁰.*
Bl-ispejjez kontra l-attur.

Illi fil-10 ta' Dicembru 2010 A B ipprezenta risposta guramentata¹¹ ghar-rikors tal-konvenuta fejn, waqt illi jaghmel riferenza ghar-Rikors Guramentat tieghu (Bin-numru 268/2010 AF,) eccepixxa ill ghar-rigward it-talba tal-konvenuta ghas-separazzjoni personali, jghid illi ser ikun jista' jigi pruvat li:

(a) *Kienet l-konvenuta li rrrendiet il-hajja taz-zwieg impossibbli billi ghal numru ta' snin kienet tikkomporta b'mod kompletament "self centered" li ma kienx kompattibbli mar-rispett reciproku bejn il-konjugi, tiddisprezzah u tirrendih il-portatut tas-salarju tieghu u ta' flejes u gid li kelli, sahansitra sa minn qabel iz-zwieg, amministrabbli kif jidhirilha u kif tiddeciedi hi, u tizgura li jew tghaddi tagħha inkella tifferocja;*

(b) *Kien meta gie fi stat li ma felahx ikompli jghix f'tip ta' hajja, fejn għar-ragunijiet imfissra kien gie rez "non entita", u nfatti beda l-process debitu ta' medjazzjoni lli l-konvenuta esternat bla riservi l-karatru ferocju tagħha, billi anke bdiet tixli li kien qed jikommetti adulterju kif fil-fatt qegħda tagħmel fl-istanza odjerna, u dan meta kif ser jirrizulta ma hemm verita' ta' xejn f'dan l-addebitu li huwa biss ingurja gravi ohra da parti tal-konvenuta;*

I-Attur jecepixxi li dwar il-medjazzjoni il-konvenuta hawnhekk, ukoll, m'hijiex qed tħid il-verita' peress li fil-kors ta' medjazzjoni twila li kif ingħad inbdiet minnu, sar kull tentativ da parti tieghu biex minkejja kollox jara kif isehħ ftehim għas-separazzjoni bejniethom sahansitra billi ma jinsistix li jiehu lura certu gid parafernali tieghu. Fil-għbir tar-riżultanzi l-attur ikun jista' jipprezenta abbozz wara l-ieħor ta' minuta

¹⁰ Process 'B' a folio 13 - digriet tas-26 ta' Ottubru 2010 - zieda fit-talbiet.

¹¹ Process 'A' a folio 23

ta' separazzjoni li thejja sabiex ma jispiccax kostrett illi jiprocedi b'kawza.

Sadinitant il-konvenuta mhux biss komplet tirrendi mpossibbli kull xorta ta' ftehim, izda avvelenat sistematikament lil ulied il-partijiet billi dahhlitelhom f'rashom illi missierhom abbanduna l-familja minhabba mara ohra.

L-attur jecepixxi li fil-waqt illi l-konvenuta qed titlob, fir-Rikors tagħha, bla ebda mistħija (ir-raba talba) illi din il-Qorti joghgħobha tiffissa l-modalitajiet ta' l-access għal-favur tieghu għal ibnu E li għandu 16-il sena, taf aktar minn kulhadd illi binha ilu zmien twil li qata' kull xorta ta' komunikazzjoni ma' missieru.

Dwar is-sitt talba rigwardanti l-qsim tal-kommunjoni ta' l-akkwisti, l-attur jghid li ikompli jispikka l-attegġjamento tal-konvenuta fejn, testwalment, qed titolbu "jitlef il-jedd tieghu għal nofs l-akkwisti kemm qabel u kif ukoll waqt iz-zwieg" bhalikieku huwa immagħabbli legalment illi "qabel iz-zwieg" wieħed jista' jikkoncepixxi l-kommunjoni ta' l-akkwisti.

Jecepixxi li bhala fatt irid jirrizulta li kull ma għandhom il-partijiet jipprovjeni sew bis-sahha tal-gid parafernali ta' l-esponenti kif ukoll bil-hidma tieghu fil-kors taz-zwieg.

Dwar it-talba tal-konvenuta ghall-manteniment jingħad li:

(a) għal darb'ohra aktar minn kulhadd, l-konvenuta taf illi dejjem thallset il-manteniment pagabbli skont digriet ta' din l-Onorabbli Qorti, pero, ma jimpurtahiem li tħid dak illi m'hux is-sewwa;

(b) l-konvenuta hi kapaci li tahdem, u legalment hi tenuta li tagħmel il-kontribut tagħha kif inhu l-istat tal-ligi emodata sa mill-1993, oltre li ma jistħoqqilha l-ebda manteniment kwalsiasi għar-ragunijiet kollha suesposti.

F'dan l-istadju, l-Perit Legali waqt li tagħmel referenza ghaz-zewg rikorsi promoturi li permezz tagħhom il-partijiet elenkaw l-pretensjonijiet tagħhom fil-kawza odjerna, tigħid flimkien it-talbiet fis-segwenti:-

- 1. Talba miz-zewg partijiet għad-dikjarazzjoni tas-separazzjoni personali tagħhom ad mensa et thoro b'dan illi in kwantu għar-responsabilita' tat-tifrik taz-zwieg kull parti tħid li għandha tkun għar-ragunijiet unikament imputabbi lill-parti l-ohra;*

2. *Talba mill-attur sabiex il-Qorti tistabilixxi d-data meta l-istess konvenuta għandha tkun kunsidrat li minnha kienet hatja tal-firda;*
3. *Talba mill-attur ghall-applikazzjoni ta' l-Artikolu 48 u 51 fil-konfront tal-konvenuta;*
4. *Talba miz-zewg partijiet sabiex tigi ttitterminata u maqsuma l-kommunjonji tal-akkwisti;*
5. *Talba sabiex jigi deciz liema propjeta' hija parafernali tal-partijiet;*
6. *Talba mill-attur sabiex l-konvenuta trodd lura lill-attur l-effetti parafernali kollha tieghu;*
7. *Talba mill-konvenuta sabiex tigi ffissata modalita' ta' access lill-attur ghall-ibnu E;*
8. *Talba mill-konvenuta sabiex l-attur ihallas mateniment ghalija;*
9. *Talba mill-konvenuta sabiex l-attur ihallas manteniment ghall-minuri u għal binhom maggiorenni li għadha tistudja.*

PROVI

Verzjoni attur

Il-qofol tax-xhieda tal-attur, permezz ta' affidavit u viva voce in kontro-ezami, jiffoka dwar ir-ragunijiet ghaliex huwa kellu jitlaq mid-dar u jghix separat mill-mara tieghu. Jibda biex jghid li 'dan il-pass jien m'ghamiltux b'kapricc izda ghax hajti ma' din il-mara kienet saret insapportabbi.¹²

Jammetti¹³ li kemm damu mizzewwgin kienet l-mara tieghu, l-konvenuta, li kienet tiehu hsieb il-familja u "Kienet tesigi li tiehu hsieb id-dħul ta' flus hi..... l-amministrazzjoni tal-flus kollha tagħna kienet tiehu hsieb il-mara, kemm paga u kemm flus li dahlu minn dawn it-transazzjonijiet.¹⁴ jghid li halla dan issir ghax 'kont nafdaha bil-flus u kont intihomha kollha.¹⁵

Barra l-paga, l-introjtu fiz-zwieg kien jinkludi xi flus li dahlu fitit flit minn wirt mingħand iz-zija tieghu - 'daqqa minn fidi ta' xi cens u daqqa mill-bejgh ta' xi post jew bicca art..... kienet kontra li jien

¹² *Affidavit Process 'B' a folio 907*

¹³ *Seduta 31 in kontro-ezami a folio 1048*

¹⁴ *seduta 1 xiedha tal-attur Process 'B' a folio 30*

¹⁵ *affidavit tal-attur Process 'B' a folio 908*

inzomm dawn il-flus il-bank; kont nafdaha bil-flus u kont intihomlha kollha.'

Jghid li dejjem kienet tghid li m'ghandie ix flus, filwaqt li hu qatt ma ghamel kapricc. Wara li telaq mid-dar matrimonjali ghamel ricerka fuq l-introjtu mill-eredita' tieghu personali u mill-akkwisti li kienu ghamlu u kkonkluda: 'Peress li dawn il-flus tajthomlha cash fuq medda ta' zmien mhux hazin, ma ndunajtx li din kienet qed twarrabhom ghall-iskopijiet ta' mohha...kien hemm somma kbira ta' flus li mhix accounted for, u li ma setat marret imkien hlied għand il-mara tieghi. Din tammonta għas-somma ta' bejn wiehed u iehor €54,000.¹⁶

*Jghid li martu qabel izzewwget kienet tahdem bhala factory operator u bi qbil tat-tnejn meta kien wasal iz-zmien biex jibdew familja d-decidew li għandha tieqaf tahdem u dan - 'fl-ebda zmien ma gegħltha tieqaf mix-xogħol b'forza..... Dan sar għal-kumdita' tagħha fil-bidu tat-tqala u jien kelli nistinka izqed sabiex bil-paga tieghi biss jibda jithallas id-dejn li kellna. Ma kienitx facli għalija li tonqos paga imma ma ridtx li għal paga tagħha tbatil il-familja. Jien issugerejtilha ma tahdimx izqed sabiex tkun kuntenta u ma tbatix. Hi kienet pronta qablet mas-sugeriment tieghi għax kien qablilha.'*¹⁷

Jghid li kien jagħmel minn kollox biex jara l-familja kuntenta u li ma jonqosha xejn - dejjem gieb ruhu kif jixraq bhala ragel mizzewweg u kien ihoss ir-responsabbilita' kbira lejn uliedu u lejha. 'Kont nofri ruhi b'sens ta sagrifċju u dedikazzjoni minkehjja t-tormenti li ghaddietni minnhom.'

Jiddiskrivi l-martu bhala mara li minn dejjem kienet imdorrija li meta ssabbat saqajha tiehu dak li trid u jsir dak li tħid hi.

Fil-hajja mizzewwga jghid li kien joqghod hu mat-tfal meta l-konvenuta kienet toħrog mall-hbieb u tirritorna kmieni fil-ghodu jew gieli anke marret weekends specjalment fis-sajf u kien - hu kien joqghod wahdu d-dar jiehu hsieb it-tfal u dan ghalkemm ma kienx jaaprova għal dan l-agir u hrug: 'Jien kont napprova nuriha li ma kontx qed napprova dan, jew inkella kont inwissija li l-ghagħir tagħha, ma kienx jixraq lil familja tagħna, speċċjalment li jarawha il-għirien b'certu ilbies mqaccat. Hi pronta kienet turini car u tond li jekk nopponi għal dan, hi xorta whada kienet ha tibqa f'din il-hajja, kienet

¹⁶ affidavit tal-attur a folio 908

¹⁷ affidavit tal-attur a folio 909

*tghidli li ma kien hemm xejn li nista naghmel biex inwaqqafa, u li ha jkolli nadatta ghal din it-tip ta' hajja.'*¹⁸

Jiddeskriivi l-vjolenza psikologika tagħha fuqu billi jsemmi kemm kien kostrett li ma jmiss flus tal-paga; kienet tqassam kollox u tagħtih fit-centagezmi kuljum - 'insibhom fejn rasu meta jqum ghax-xogħol..... għal kwalunkwe spejjes ohra, jien kien ikolli nitlob il-flus lilha.'

Isemmi li ma kienetx thallih ihallas ghall-ezamijiet u l-istudju li kien jagħmel 'sahansitra kien ikolli nissellef minn għand habib tiegħi'; li ma kienetx tippreparlu lunch; tirrabja ghax ma kienx jagħmel overtime u dan ma kienx tort tieghu; 'Kienet tkun dejjem irrabbjata miegħi. dejjem bin-nervi u jekk nghid xi haga li ma taqbilx magħha tibqa tħajjal u toqghod bil-geddu. Kienet tagħmel gimġhat shah ma tkellimni.'

Dwar Il-hajja intima jghid li din kienet ilha li spiccat u kienet torqod saqajha ma wiccu bhala sinjal biex ma jersaqx lejha.

*Jghid li hu kien jghix għat-tfal u il-fatt li kien ser iħalli lil uliedu warajh meta jitlaq għalih kienet decizjoni ferm iebsa. Jghid li 'Hi uzat lit-tfal bhala arma biex twegħħani kemm felhet.' ma kienetx thallih jara it-tifel li dak iz-zmien kien il-minuri - 'li tifridni minn uliedi kienet xi haga li hi taf li kienet ha twegħħani hafna, ghax jien kont nghix għat-tfal.'*¹⁹ *Meta kien iccempel kienet tixghel l-is-speaker u 'tissuggerilu jgħibli kull skuza biex jghidli li ma setax jiltaqa' miegħi'. Dwar ir-relazzjoni ma' uliedu jghid li eventwalment din spiccat hekk kif inqata' kull xorta ta'-kommunikazzjoni ghax dawrithom kontra tieghu - "avvelenat sistematikament lil ulied billi dahħlitilhom f'rashom illi missierhom abbanduna l-familja minhabba mara ohra.*²⁰ *Spicca li kien ihossu 'li qiegħed id-dar biex inhewwel il-paga biss u għal xejn izqed - għal din il-mara kien kont biss dak li nippovdi il-flus.*²¹ *Il-attur jghid li kien ge rez 'non entita'*²²; *'kont sirt il-pulċinell tagħha..... għal din il-mara jien kont biss dak li nippovdi il-flus u ma kienx għad fadal skop għalxiex immur lura.*²³

Meta, mhux b'kapricc imma ghax kien kostrett, telaq mid-dar, mar joqghod go dar li ma kienetx abbitabbi, fejn kienet imnezza minn

¹⁸ affidavit tal-attur a folio 914

¹⁹ affidavit tal-attur a folio 912

²⁰ Process 'B' attur attur a folio 24

²¹ affidavit tal-attur a folio 916

²² Process 'A' a folio 23

²³ affidavit tal-attur a folio 916

kollox, sahasitra ghall-bidu kien jorqod ma' l-art u jinhasel l-ufficju. Ma kien ha xejn mieghu.

'Jiena ma ppjanajtx li nitlaq mid-dar. Sar f' mument ta' disperazzjoni ghax ma flahtx aktar nghix fi stat ta' qerq u umiljazzjoni. Imcahhad minn kollox inkluz flus u familja.' Prova ta' dan jghid il-fatt li halla id-dar hafna affaijiet ta' pregju li kienu parti minn wirt.²⁴

Dwar l-adulterju li xehdet bih l-konvenuta, jikkonsidra dan bhala ingurja u jispjega li ma hemm verita ta' xejn. Rosette Sciciluna dahlet tahdem fl-ufficcju mieghu f'Dicembru 2006 u hu teleq mid-dar tlett xhur wara f'Marzu 2007 - 'ma kienx hemm zmien bizzejzed mindu sirt naflha bhala kollega, li tinbena relazzjoni li għaliha wiehed jitlaq lit-tfal u lil familja.'

Jispjega kif din Rosette flimkien mall-kollegi l-ohra kienu jippruvaw jghinhu kemm setghu u l-veru raguni ta' l-insinwazzjoni ta' martu kienet - 'sabiex titfa' dell ikrah fuqi.. ' Jiddiskrivi lili nnifsu bhala ragel exemplari li tul it 23 sena li qatta ma l-konvenuta 'kont nagħmel minn kollox biex nara il-familja kuntenta u li ma jonqosha xejn. Jien dejjem gibt ruhi kif jixraq bhala ragel mizzewweg u kont inhoss repsonsabbilita kbira lejn uliedi u lejha.²⁵

Il-korsijiet li kien isegwi l-attur jghid li dawn kienu matul l-ahhar 10 snin u kienu parti integrali mid-dmirijiet tieghu lejn is-socjeta' li timpiegħah (Farsons). 'Il-kumpanija kienet tistenna li nsegwi dawn il-korsijiet u nzomm ruhi aggornat. Kienet tissussidjani fuq korsijiet u l-ezamijiet u l-kumpanija kienet thallasli l-kotba kollha li kien ikolli bżonn. Kont insib zvog fl-istudju ghax kont inqatta' hafna hin twil wahdi d-dar mat-tfal.²⁶

L-attur jezebixxi,²⁷ dwar il-hlas ta' manteniment, kontijiet tal-propjetajiet in komuni u l-loans li kienu għamlu waqt iz-zwieg.

Dwar l-assi tal-kommuunjoni l-attur ipprezenta dokument li jindika l-kapital derivat minn self mill-bank, negozju ta' propjeta' x'inxtara u x'inbiegh u spejjez in generali. Jghid li l-wirt personali 'jiforma parti sostanzjali minn dan il-kapital.' Ipprezenta ukoll kopji ta' kuntratti u fidi ta' cens ta' propjeta' li wiret.

L-attur jghid, u jissosstanza b'kopja tat-testmenti, li wiret mobbli, pittura etc u halla dan il-wirt fid-dar matrimonjali; jghid li dawn

²⁴ Seduta nru 22 - attur xhieda viva voce a folio 890

²⁵ affidavit tal-attur a folio 9111

²⁶ Seduta nru 22 - attur xhieda viva voce a folio 891

²⁷ Process 'B' dokumenti ezebti mall-affidavit a folio 34 - 95

kienu: 'hafna affarijiet prezzjuzita' pregju: pitturi, kotba, ghamara etc. Fid-dar taz-zwieg nghid li hallejt zewg pitturi, oil paintings, bureau antic interzjat, linfa tal-murano glass, pjanu, xi dehebijiet tazzija u ta' ommi, u kien hemm ukoll xi kotba antiki. Kelli bureau iehor li jinsab god-dar ta' missier il-mara.'

Jghati renidkont dwar il-propjeta' tal-kommunjoni li kif din kienet iffinanzjatha:

1. "Xtrajna post u garaxx fil-Fgura. Issellifna loan mill-Lohombus Bank. Il-mara kienet tahdem dak iz-zmien ghax konna għadna kif izzewwigna. Ftit wara waqfet u I-loan baqghet tithallas mill-paga tieghi.
2. Fin-1991 xtrajna post Ghawdex. Hallasnih cash minn flus derivanti mill-wirt tieghi. Il-prezz kien Lm6,000.
3. Fi Frar 1996 xtrajna post tas-Sliema. Hallasnieh mid-dħul tal-bejgh tal-post tal-Fgura (1). Il-garaxx zammejnieh. Hadna loan biex nagħmlu xogħol strutturali liema loan bqajt inhallas sakemm tlaqt mid-dar.

Jiddispjacini nghid li I-propjeta' prezantament tinsab fi stat dizastruz. Intbagħtu xi ittri mingħandi sabiex nigħdu l-attenżjoni tal-mara."

Dwar flus parafernali tal-mara, I-attur jghid li hija kienet wirtet somma zghira mingħand in-nanniet tagħha.

In kontro-ezami I-attur jghid²⁸ li wara li telaq mid-dar kien jissapportja 'hafna lit-tifla fl-istudju, tħajjha direzzjoni u kont nghinna. Bqajt nghaddi dirett lilha pocket money wara li tlaqt u bqajt inhalsilha loan li kont għamiltiha sabiex stajna nixtrulha l-komputer. Anke' I-internet kont inhallas, dan wara li tlaqt. Kont nghinna f'xi studju meta konna niltaqghu I-Universita'.

Jirrakonta dwar incident li sehh f'Dicembru 2013 meta kien mar weekend id-Dolmen u kien hemm ukoll Rosette go kamra ohra. Jghid kien inqala' I-inkwiet meta missier C u t-tifel tieghu iffollowjawh u heddu u dan meta kien sejjer fil-kamra tieghu.

'Kien hemm it-tifel – ma kellimtux ghax kien mimli kontrija tul dawn is-snin kollha u jiena rajt il-mibegħda kbira, appartu I-fatt li baqghu telghin warajja, issabtu mal-bieb, missierha dahal fil-lift mieghi, I-ewwel beda joffendini missierha, hi u t-tifel; baqa' miexi warajja dahal fil-lift – kien hemm xi sitta (6) minn nies – kien zgur se jagħmlu

²⁸ Seduta nr. 26 - 17 ta' Novembru 2014 a folio 960

ghalija fil-lift – gegħlitu johrog x'hin konna għadna isfel – huma baqghu fil-lift u telghu warajja fil-kamra.'

Dwar ir-relazzjoni prezenti ma' uliedu jghid li 'Tul dawn is-snin kollha jiena bagħat lit-tifla birthday cards u emails – lit-tifel ma bagħtlux cards – huwa mimli velenu għaliha.'

Dwar ir-relazzjoni prezenti ma Rosette jghid li johrog mal-hbieb u magħha 'ghal xi drinks jew ikliet; gieli tghaddi għalija hi u gieli jien.'

Cahad li l-konvenuta kienet talbitu jmorru 'counselling'. Jghid kif darba cemplet u 'Bil-biki talbitni mmur lura d-dar matrimonjali ttini kamra għalija u ma jkoll x'naqsam xejn magħha u nibqa nghaddilha l-paga kollha kif kont nagħmel qabel – tibqa zzomm il-kapricci u l-hrug.' -

Dwar ir-relazzjoni prezenti ma Rosette l-attur jghid li jiltaqa' kwazi kuljum għal xi siegha – jew għandha jew għandi jew barra.

Verzjoni konvenuta

L-konvenuta xehdet permezz ta' affidavit u tibda biex tiddikjara illi hija fethet il-kawza 'biex issir gustizzja miegħi u ma' uliedi ta' din il-miżerja li tefagħna fiha żewġi u għax skont hu ma ħaqqna xejn.' Tiffoka x-xhieda tagħha fuq l-adulterju tal-attur.

Tispjega li 'Lili lanqas baqa' jfittixni f'xejn, lanqas biex ikollna x'naqsmu ma xulxin – meta jien naf (mill-25 sena li ilni nafu) illi dan ir-raġel mingħajr sess ma joqgħodx.' B'dan l-agir riluttanti bdiet tissuspetta li hemm terza persuna fin-nofs - 'Fatt ieħor kien illi mhux talli lili ma baqax jorqod miegħi fis-sodda matrimonjali tagħna, iżda lanqas baqa' jkellmini u jħares lejja – jinjorani kompletament kont sirt tajba biss biex nsefter id-dar u nkompli nrabbi t-tfal. Heqq dan beda jagħmel sens għax ma Rosette hu kien moqdi u kelli f'min jistrieh.'

Tinnega li xi ragel ieħor kien dahhal id-dar u tghid li 'qatt ma ħarist lejn ħadd minn meta telaq żewġi mid-dar u għadni waħdi sal-lum.' u izzid li dan l-attur qalu sabiex jipprova jiċfa' l-htija fuqha.

Dwar ir-relazzjoni ma Rosette: 'Ma kien veru xejn li jmur jimxi għax jien kont niffollowjah u rajtu jiltaqa' ma' din Rosette (għax kienet tigi għalih bil-karozza) u anke waqt il-breaks tax-xogħol kienet tigi għalih u joqgħodu jitkellmu fil-karozza sakemm isirlu l-ħin biex jidħol lura għax xogħol.'

Kien tbiddel għal aġħar tant illi fl-aħħar fitit ġimġħat kont narmi l-ikel li nkun sajjartlu għax ma kienx baqa jiekol mid-dar – minn fejn kien

qed jiekol jien għadni ma nafx sallum. Saħansitra l-lunch li kont nipreparalu għax xogħol ma kienx irid.'

Dwar l-istudji tal-attur il-konvenuta tixhed li kien jagħmel 'courses' li kien jgħid li jagħmel kull sena plus eżamijiet, li llum jien qatt għadni ma rajt prova ta' dawn il-'courses'.

'Hu rrnexus ilu jfarrakni psikologikament u mentalment, jien soffrejt abbuż mentali meta qatt ma ried jaf b'responsabbilita ta' familja u għal 23 sena shah il-piż tal-familja kif ukoll kull problema li seta' jinqala' kien dejjem fuqi..... . Jien għadni fuq il-medication sallum.'

Kienet tissugerixxi li tmur tagħmel xi part time halli tghin il-familja, pero - ' hu kien jurini biċ-ċar illi ma jridnix noħrog naħdem u ma kien qed jieħu pjacir b'dan is-suġġeriment tiegħi għax kien jgħidli li "d-dar qegħda tajjeb" u "għandi xogħol bizzejjed x'nagħmel". '

hu qatt ma kien jagħti daqqa t'id fix-xogħol tad-dar anki meta kont nagħmel disa' xhur nirremetti għax inkun tqila bit-tfal, u dan meta kien jaf li ma kelli ebda għajjnuna ta' ħadd.

Dwar spejjes edukattivi u ta' sahha, l-konvenuta tghid li l-attur qatt ma ta xejn - 'kien jaf li kellha quddiemha ħames snin universita. Fil-fatt lit-tfal dejjem jien waħdi ħallastilhom għal-lezzjonijiet privati.' (vide Dok. 'H' sa Dok. 'S')

Tezebixxi dokumenti dwar kontijiet li hallset, waqt il-proceduri odjerni, ghall-edukazzjoni tal-ulied²⁹ u 'Ngħid li dawn huma biss fit mill-irċevuti peress li jien ma kontx inżommhom għax qatt ma bsart li kont ser niġi f'din is-sitwazzjoni.'

Għalkemm l-attur kien jghid li " telaq mid-dar għall-gid tagħhom u għax kien iħobbhom u li xi darba kien ser jgħidhom għax kelli jitlaq' kien fil-fatt warrab l-uliedu minn hajtu.

'It-tfal jien rabbejthom waħdi mit-tnissil tagħhom fija, għax lanqas meta kont nkun tqila bihom ma' kien jiġi miegħi għand it-tabiba għax "ma jmurx ifalli xi lezzjoni ta xi kors li jkun qed jagħmel dak iż-żmien". Barra mill-familja l-konvenuta kienet tiehu hsieb missierha u l-omm tal-attur meta dina mardet.

Meta l-attur telaq mid-dar fis-6 ta' Marzu 2007, mar jaħbiha l-Gudja god-dar ta' G, kollega fuq ix-xogħol, li magħha kien beda hbiberija tlett xhur qabel.

²⁹ Dok 'H' sa 'T'

Tispjega li "l-problema kbira li kelli kienet finanzjarjament illi ma setgħax jieħu ħsieb mara oħra u żewġ uliedha u lili u t-tfal tagħna ukoll, u prova minn kollex kif għadu jagħmel sallum biex jaqta l-manteniment tiegħi ghax lit-tifla avolja kienet tistudja qatt ma mantniha jew ikkontribwixxa xejn għaliha għax kienet għalqet it-tmintax (18) –il sena u bis-sagħiċċi tiegħi li llum għandha post tajjeb tax-xogħol.' kienet isibha difficli b'paga wahda ta circa €1,250 ewro tlahhaq ma' l-ispejjes tal-hajja u ukoll meta t-tfal kienet jmorru skejjel privati u barra minn hekk kien ikun hemm ukoll 'spejjeż ta' mediciċini ta' meta jimirdu t-tfal għax dawn it-tnejn asthmatic.'

Dwar l-akkwist tal-kommunjoni tixhed li waqt iz-zwieg kienet xtraw żewgt (2) idjar u garaxx mill- "flus li kellna aħna t-tnejn cirk €19,000 mill-wirt tiegħu u l-flus li kien tani missieri ta' l-fuq minn €40,000 mill-bejgħ ta' proprjeta' tiegħu, mill-wirt li kelli jien minn naħha tan-nanniet (omm u missier ommi, għax ommi mietet żgħira) u mill-flus kontanti li kien jagħtini missieri...."

Barra minn dan tghid li missierha kien ta' eluf ta' ewro mill-bejgħ tal-garaxxijiet li kelli, kif ukoll flus kontanti kull xahar (kien itihom lili għax jien bintu u għax żewġi idea ta' management ta' flus ma kelli) għal kull ma källna bżonn u affarijiet ta rrangar u fittings ect ... għadd-djar li källna..... 'kien jagħtini kull gimgha, kien jagħtini 'I fuq minn Lm25 u gieli aktar. Dam itiehomli tul il-hajja mizzewga u anke qabel iz-zwieg biex jghin lili u lir-ragħ... kienet Lm23,000, m'inhiex certa pero' nahseb. ' Minn għand in-nanniet materni, il-konvenuta tghid li wirtet LM3,000.

Tikkonsidra li kieku hadmet barra d-dar tul it-23 sena zwieg kienet tircievi xi somma flus u anke tkun intitolata ghall-pensjoni.

Dwar l-assi tal-kommunjoni tghid li kienet dejjem hi li amministrat il-flus tal-familja; mill-paga kienet jħallsu l-loan li kellhom fuq il-propjeta u tikkonferma li zewgha matul iz-zwieg kien wiret 'Il-post li qed jghid li jghix fih Hal Qormi u c-cnus li huma ammonti zghar hafna fuq xi artijiet.' Kien wiret anke flus u dawn flimkien ma flus li kien ta missierha gew investiti fi propjeta'. ma tiftakarx kemm wiret l-attur peress li kien jonfoq hafna fuq courses li kien jattendi

Kienet u ghada tqoħħod go propjeta' ta' Gvern €29 kera kull tlett xhur Tikkonkludi li 'Dan ir-ragħ qatt ma jmissu żżewwieg u kelli t-tfal u lili ma kien urini xejn bil-karatru ta' ingann u rresponsabbli li għandu, u li qatt ma ried ikollu ebda sehem fir-responsabilita' tal-familja. L-

agir tiegħu ta' passivita' hu inaccettabbli Illum it-tfal huma t-tnejn magħġorenni.'

Tispjeta li l-agir ta' l-attur għamet hsara psikologika u rreparabbi fit-tfal tagħhom li jibzgħu jidħlu f'relazzjoni - 'tija tal-egożmu ta' żewġi li taparsi jrid jilgħaba ta' misser, u dan meta ilu fuq seba' snin ma jikkomunika magħħom'.

Fuq l-affarijiet parafernali parti mill-wirt, l-konvenuta, waqt li tikkonferma li l-attur wiret sitt pitturi, tnejn minnhom ma tafx x'sar minnhom u l-erbgha l-ohra hadhom meta telaq mid-dar. Dwar il-bureau antik li kien wiret tħid li dan kien għaliha minn għand ommu 'peress li kont jien li ndur biha bil-marda terminali.', dan kienet bieghatu mill-idejn 'ghax ma kelliex flus bizżejjed biex it-tfal ikomplu jistudjaw.' u ma tiftakarx li lill minn u lanqa l-ammont tal-bejgh. Dwar id-deheb tagħha, dan bieghatu ukoll, mhux f'daqqa, mal-medda taz-zmien, lil Jewellers 'min tani l-aktar, fejn gibt l-ahjar prezz.'

H I viva voce xehed li ilu jaf lill-attur 20 sena u l-ahhar 5 snin sar jafu aktar peress li spicca jahdem fl-istess dipartiment. Jghid li kien hemm zmien meta l-l-attur tkellem mieghu fuq inkwiet familjari u li ma riedx jibqa jghix fid-dar matrimonjali, pero qatt ma spjegali għaliex. 'Kont nara dawn l-affarijiet mill-emozzjonijiet tiegħu;..... qalli iva spjegali illi kellu problema d-dar. Kienet tidher / reali li kellu problema familjari' pero jghid li ma kienx jaf jekk kienx hemm xi problemi ma' terzi persuni.

'Fuq it-tfal qatt ma qalli xejn. Kont narah bid-dmugħ u kien jghidli "It-tfal.....it-tfal".

Jiddeskrivi kif kien tbiddel l-attur - minn stat tajjeb għal stat 'dizastru, konfus, illi ma kienx ikun jaf x' inhu jagħmel fuq ix-xogħol minhabba hsibijiet li kellu fuq il-familja..... kienu jcemplulu t-tfal u gieli nfaqa' jibki. Jien kont nassumi li qiegħed jitkellem mat-tfal..... Gieli cempiltlu wara x-xogħol. L-iskop kien biex niccekja ghax kont nibza' li jagħmel xi wahda ghax kien imdejjaq u kont nistiednu biex immorru nieħdu kafe biex inderrilhu.

Jghid li kien jaf li l-attur kien mar jghix x'imkien Hal-Qormi pero hu qatt ma mar fil-post. Jghid li kienu gabru xi flus ghall-bzonnijiet tiegħu (sink etc) u hadlu washing machine u dan peress li kien jghid li m'għandux dawn l-affarijiet.

A J jixhed li huwa kien habib hafna tal-attur, peress li kien jahdmu flimkien fl-ufficju, ghall-23 sena. ; 'Fil-break konna nitkellmu fuq il-familja, dejjem fuq hekk konna nitkellmu.' Hu u l-mara kien jahdmu tal-partijiet u 'meta kien sseparaw kienet cemplitli u jiena ghamilt aktar minn tliet darbiet tkellimt mas-Sur B biex napprova nirrangahom.'

Kien napprova jirranghom pero l-attur 'baqa' assolutament ma jriedx jaf.... ma riedx jaghmel l-ebda pass lura.' Waqt il-break kien jahdmu fuq l-ups and downs tal-familji tagħhom 'Jien kont napprova nikalmah. Kont nagħmel l-almu tieghi u mbagħad qatt ma kont nissoponi li ser jisseparaw. Kien jilmenta ghax kien imur id-dar, kien isib il-mara, kien jitlalha, kienet tħidlu li ddejjet fuq it-tfal. Kienet tkun trid toħrog u mhux darba u tnejn kien joqghod mat-tfal hu. Dan kif kien jghidli hu. Dwar flus kien qiegħed jiehu xi kors l-Universita' u gieli selliftu xi flus jien u dawn kien itihomli ftit ftit. Gieli fuq tal-linja kien ikollu ghall-biljett tieghu biss.'

Meta sseparaw kont diga tlaqt minn Farsons. Hadt xokk ghax qatt ma ppretendejt. Kont hadt xokk ghax telaq mid-dar. Qatt ma kont immaginajt. Ghalkemm kont tlaqt mix-xogħol, konna bqajna hbieb – zammejna kuntatt.'

G tħid li saret taf lill-attur meta dahlet tahdem Farsons f'Dicembru 2006, waqfet f'April 2007 u f'Awissu 2007 regħhet hadmet xahar iehor; kien jahdmu fl-istess ufficju ma' hames min-nies ohra. 'Dak iz-zmien is-Sur B kien mohhu fuq ix-xogħol u kien ta' ftit kliem magħna. Nirrakkonta li darba konna sibnieh gol-ufficċju mifxul, jibki. Jiena smajt lil haddiehor isaqsih xi gralu u kien qal li ddecieda li jitlaq mid-dar għal kollo. Ahna nhsadna peress li, billi ma kienx jitkellem hadd ma kien jaf minn x'hiex għaddej. Konna ghidnilu biex jerga' jaħsibha u jmur Kien qalilha li mar joqghod Hal Qormi.'

Tispjega li zammet kuntatt mall-impjegati kollha sallum; mall-attur meta hareg li ma kienx hemm cans ta' rikonc il-jazzjoni bdew jiltaq qgħi 'kultant għal xi kafe' u imbagħad bdejna niltaqqi aktar spiss'.

Tinnega li qatt ma ghexu flimkien..... meta s-Sur B telaq mid-dar jien kont għadni nghix mar-ragħel li sseparajt fl-2009. Id-dar

parafernali bieghejtha fl-2012. Illum nghix in-Naxxar go dar izghar hdejn familti, nghixu jiena u zewg uliedi.'

Lil konvenuta, ix-xhud ma tafhiex personalment imma isemmi incident meta fit-traffiku darba rat mara 'tghajjat u tixher fuq l-isteering b' mossi oxxeni etc u s-Sur B qalli li dik kienet martu.' Darba ohra iltaqghu regghu mall-konvenuta u bdiet tiehu ritratti bil-mobile. Dan l-agir irrepeta ruhu f'incident id-Dolment Hotel, f'Dicembru 2013, meta kienet hemm weekend break ma bintha u l-attur li kien f'kamra separata. Peress li kienet segwitu sal-kamra tieghu kien cemplilna sabiex ma jersqux vicin u wara li hasbu li kien ikwieta kollox nizlu isfel u sabuha ghada hemm quddiem il-kamra tal-attur - 'Infexxet f' dagha u kliem oxxen. Hrigna bis-security u ghamilna check out sabiex ma jinqalax aktar inkwiet.'

In kontro-ezami izzid: 'Dak li ghidt mhux ghax qaluli imma nahilfu jiena ghax gara lili. L-indirizz fejn nghix "53, Corner Lodge, Triq ic-Cirasa, Naxxar". Nerga' nirrepeti li nghixu jien, it-tfal u l-kelb. Is-Sur B joqghod Main Street, Qormi.'

Dwar l-inkontri tghid li hi tiltaqgha kemm mall-hbieb tagħha go grupp u kemm mall-attur, id-dar tieghu jew għandha, tlett darbiet f'gimgha għal xi siegha jew sagħtejn; is-Sibt johorgu akkumpanjati mal-familjari u l-Hadd imorru l-quddies flimkien umbagħad joqghodu flimkien sal-5.00pm pero izzied 'Qatt u qatt ma għamilt sleep over hlieff xi barbeque ndumu forsi sa xi 2.00am.

Anthony Bonnici rappresentant tal-Go Mobile Communications Ltd u tal-Vodafone ipprezenta dokument (CD) li tindika l-answered outgoing calls u l-outgoing sms's tal-linja 99468773 mit-13 ta' Marzu, 2013 sas-17 ta' Frar, 2014. Irrizulta linja ohra fuq il-persuna A B liema linja ggib in-numru xxxxxxxx u nghid f' dan ir-rigward qed nipprezenta dokument immarkat AB 2 li juri l-answered outgoing calls. Ghalkemm kien mitlub jipprodu perjodu aktar 'l bogħod il-ligi tippermetti biss izommu data sa sena u ukoll dwar incoming calls m'għandux data peress li is-socjeta' ma jkollie record ta' dan; dawn huma mogħtija bill lill-Pulizija u lis-security services.

Joseph Saliba in rappresentanza tal-ETC ipprezenta l-employment history tal-partijiet komplut.³⁰

Stephen Cachia in rappresentanza tat-Transport Malta jixhed li hemm registrata vettura f'isem il-attur - bin-numru LCC 278 Kia Avella u vettura registrata f'isem C B D bin-numru EBG 985. Ilha hekk registrata mit-22/2/2013.

KL³¹ tixhed li ilha taf lill-konvenuta ghal dawn l-ahhar 22 sena meta l-konvenuta kienet tmur mal-familja tagħha għat-tlett xhur tas-sajf Ghawdex u meta l-konvenuta kienet tkun Malta kienu jikkuntatjaw bit-telefon.

Tghid li l-partijiet huma kontra xulxin ghax waqt li l-attur huwa bniedem 'dejjem għaliex wahdu.ma jitkellimx, hegga ta' xejn', l-konvenuta hija bniedma li 'titkellem, ferriehija, dhulja, qalbha tajba u fejn tista hekk xi hadd kien ikollu bzonn xi haga araha tara kif se tagħmel biex tghinu - dejjem rat gid minn għandha, tafda fiha, - jien u hi qisna ahwa dejjem nifθu qalbna ma' xulxin u hekk għadna..... - kienet mara li l-ewwel priorita tagħha hija l-familja..... ifissatha fuqhom tiehu hsiebhom li ma jwiegħaw u kienet tinkweita hafna meta jimirdu ghax kienet qalet li t-tnejn bl-azma .' Dwar l-attur tikkumenta ukoll li 'Haga li ma kontx nifhem jien kienet illi dan ir-ragħel dejjem tul it-22 sena illi ili nafhom, rari issibu d-dar u dejjem b'xi course.'

F B D it-tifla tal-kontendenti permezz ta' affidavit xehdet³² li waqt li kienet l-Universita' 'qatt ma rceviet xi forma ta' ghajnuna jew xi pocket money mingħand missierha A B li qatt ma hallas għal xi servizz ta' internet (ħlief ghall-ewwel xahrejn). Dwar zewg cekkijiet mahrugin bejn Marzu 2007 sa Jannar 2008, li ghaddiehomha missierha u sarfithom hi, tikkonferma dan u li pero kienu dwar il-compjuter loan - 'Dan ma kienx fuqi, kien loan tal-Bank - il-kompjuter kien juzah kulhadd - pero ma niftakarx dettalji.'

³⁰ Seduta nru 26 ta' 17 ta' novembru 2014 a folio 950

³¹ affidavitr Roza Camilleri a folio 691

³² Affidavit ta' F B D (process 'B') a folio 949

Meta telaq mid-dar qata' kull kuntatt magħha u tħid li thoss li hi lahqet bil-hila tagħha biss, sforz ta' l-inkoragiment ta' ommha. Għandha residenza tagħha.³³

Dwar inkontri ma missierha tħid li kien xi drabi jagħmel tentattivi 'imma ma tantx għamel effort - ma tantx kien hemm emails - kien hemm xi drabi li rrispondejt biex nara kif inħuma. Nghid jekk kellix volonta; li narah u nkompli niltaqa' ma missieri nghid li kont konfuza, kont irabbjata ghax sirt naf li mar ma haddiehor pero dak iz-zmien kelli l-ezamijiet u kont stressjata.'

Tħid li kient rat lil missierha darba ma haddiehor, fil-beer festival - 'kien fost in-nies, rajtu aktar minn darba kont rajtu ukoll il NYE miexi mal-front.

M N *habiba tal-konvenuta, permezz ta' affidavit³⁴ tiddiskrivi l-konvenuta bhala bniedma li kellha l-familja għal qalbha hafna u tigi l-ewwel u qabel kollox, biezla hafna u li kienet tiehu hsieb id-dar u l-familja tagħha., dejjem on the go, u mhux wahda li thobb tiggerra barra. Lill-attur ffit li xejn saret tafu ghax 'huwa kien dejjem jintefa f'rakkna b'rasu baxxuta u rari kont tisma xi kelma minn għandu.'*

Kienet tħix l-Australja u meta kienet izzur Malta u tmur tara lill-konvenuta din kienet tkun jew wahedha jew mat-tfal u l-attur qatt ma kien ikun hemm 'meta kont insaqiha għalihi kienet tħidli li qiegħed xi course..... kont naraha tigri 'l-hawn u 'l-hemm twassal lit-tfal u tnaddaf u hekk.' Izzid li 'wara li Joe telaq mid-dar Bella kienet damet perjodu twil ma tiflahx. Kull meta kont nigi Malta u kont nghidilha biex niltaqgħu hija qatt ma kienet tkun trid toħrog u għalhekk kont immur naraha d-dar tagħha.'

KONSIDERRAZZJONIJIET

1. Responsabilita għat-Tkissir taz-Zwieg

Il-partijiet jattrbwixxu reciprokament lil xulxin it-tkissier taz-zwieg tagħhom minhabba eccessi, sevizzi, ingurji gravi u vjolenza psikologika. Il-konvenuta tħid li l-attur huwa hati ta' adulterju.

³³ Process 'B' in kontro-ezami a folio 956

³⁴ Affidavit process 'B' a folio 204

*Dawn huma ragunijiet validi li, jekk, ppruvati, jistghu jaghtu lok ghas-separazzjoni personali pero hu pacifiku fil-gurisprudenza nostrana li, "l-ligi tqiegħed bhala motivi li jiggustifikaw l-azzjoni ta' separazzjoni l-episodji saljenti tal-hajja konjugali u mhux incidenti minuri," - sentenza tal-Prim Awla Tal-Qorti Civili fl-ismijiet **Caterina Agius vs Benedict Agius** tat-13 ta' Gunju 1967.*

Bhala nota inizzjali l-Perit Legali tistqarr li wara li ezaminat fil-fond l-atti processwali kollha, hija thoss li għandha tirrimarka li l-provi prodotti mill-partijiet kontendenti fuq il-kap tar-responsabbilita' huma assai minimi, tant li hi nstabet f'qaghda intrikata hafna biex tkun tista' tindividwa b'mod seren u konkret x'kienet il-kawza ewlenija li gabet fix-xejn iz-zwieg tagħhom. Fuq dan l-aspett bizzejjed, jingħad li l-unici provi insiti fl-atti processwali huma cirkoskritti fuq (1) l-affidavits u l-konsegwenzjali kontro-ezamijiet tal-partijiet; (ii) ix-xhieda viva voce tal-kolleġi tal-attur u tal-habiba tal-attur u ta' zewgt i-hbieb tal-konvenuta, wahda konvenuta li kienet pero tghix il-gran parti tal-hajja l-Australja u kienet tara l-konvenuta meta kienet tigi ghall-vakanzi Malta u l-ohra kienet tiltaqa' magħha meta tmur Ghawdex fil-vakanzi tas-sajf, (iii) it-testimonjanza ta' bint il-partijiet.

Fil-fehma tal-Perit Legali f'kawza ta' din ix-xorta fejn hemm allegazzjonijiet serji bhalma huma l-adulterju u sevizzi kien ikun mistenni li l-partijiet jissostanzjaw l-allegazzjonijiet tagħhom, per ezempju billi jtellghu jixħdu aktar hbieb, familjari, etc li kienu jkunu ta' spiss fil-prezenza tagħhom u dan biex forsi jixhtu aktar dawl fuq min mill-partijiet għandu jitħabba bir-responsabbilita' tat-tkissir taz-zwieg.

*Irrispettivament minn dan kollu, fl-ahhar mill-ahhar, kif tajjeb spjegat fis-sentenza **Joseph Buttigieg et vs. Julia Farrugia**, L-Appell Inferjuri tad-9 ta' Jannar 2009. "id-disponibbilta' tal-provi hi mhollija fl-inizzjattiva tal-parti u l-gudikant irid jiddeċiedi l-kawza in bazi għal dawk il-provi sottoposti ghall-ezami tieghu. Dan fuq l-istregwa tal-principju iuxta alligata et probata. Ma kien hemm ebda obbligu fuq il-qorti li tikkonduci hi l-provi, li fid-djalettika processwali huwa fil-poter esklussiv tal-parti." Dan necessarjament jimplika li s-sottoskritt ha joqghod esklussivament fuq il-provi li jinsabu fl-atti tal-process.*

L-Adulterju

Skond Artikolu 38 tal-Kodici Civili, Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta -

“Kull parti miżżewġa tista’ titlob il-firda minħabba l-adulterju tal-parti l-oħra”. L-adulterju huwa raguni valida bizżejjed ghall-Qorti sabiex tilqa’ t-talba għal separazzjoni personali bejn koppja u dan stante li kif sostniet il-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fil-kawza fl-is-mijiet Greengrass Hugh vs Greengrass Lucia fejn gie ritenut li: “L-adulterju hija bla dubju l-kawza l-izqed gravi li għaliha l-ligi tawtorizza s-separazzjoni personali”.

Fil-premessi tac-citazzjoni ipprezentata minnha, l-konvenuta tattrbwixxi l-htija tas-separazzjoni ta’ bejniethom lill-attur għal-raguni prinipcali għaliex ikkometta adulterju ma’ certa Rose Sciciluna.

Madankollu, tul il-kawza hija ma pproduciet l-ebda prova sodisfacenti dwar adulterju li seta' wassal għat-tifrik taz-zwieg. Iz-zwieg kien se mai diga tfarrak. Fil-fatt l-konvenuta fl-affidavit li gie pprezentat 7 snin wara li l-attur telaq mid-dar qalet biss dwar hbiberija/ relazzjoni li hija tallega li r-ragel tagħha beda wara li telaq mid-dar³⁵: 'fis-6 ta’ Marzu 2007, kien telaq mid-dar matrimonjali u mar jabita l-Gudja god-dar ta’ G, kollega fuq ix-xogħol, li magħha kien beda hbiberija tlett xhur qabel'. Tikkonferma ukoll li l-kawza bdiet qabel t-2010. Bdiet meta telaq ir-ragel fit-2007 bil-medjazzjoni.³⁶

Tghid li kienet tiffolowjah u ratu jiltaqa' ma' din Rosette (ghax kienet tigi għalih bil-karozza) u tassoccja ir-riluttanza tieghu fis-sess: 'Heqq dan beda jagħmel sens ghax ma Rosette hu kien moqdi u kellu f'min jistrieh.'

L-attur jikkonsidra l-allegazzjoni tal-adulterju bhala ingurja u jispjega li ma kelliex ghalfejn izeffen lil G ghax din kienet biss dak iz-zmien wahda mill-kolleġi ta’ fuq ix-xogħol li kienu jippruvaw jghinuh mill-ahjar li steħġu u li kienu tawh parir biex jerga jmur lura d-dar. Meta telaq mid-dar, tlett xhur biss kienu ghaddew minn mindu l-attur sar jaf lil G - 'ma kienx hemm zmien bizżejjed mindu sirt nafha bhala kollega, li tinbena relazzjoni li għaliha wieħed jitlaq lit-tfal u lil familja.'

In sostenn tat-tezi tieghu l-attur pproduca bhala xhud lill-istess G, mara ta’ 52 sena, li xehdet viva voce³⁷ u ikkonfermat lill-attur saret

³⁵ Affidavit tal-konvenuta - Process 'B' a folio 176 ipprezentat fis-7 ta' Ottubru 2013

³⁶ Konvenuta viva voce - seduta numru 15 a folio 225

³⁷ Xhieda viva voce - seduta numru 19 a folio 873

tafu f'Dicembru 2006; kienu jahdmu flimkien go ufficcju ta' hames minn nies u l-hbiberija kompliet, tiltaqa' mal-attur gieli anke fil-prezenza ta' hbieb ohra u gieli wahedhom pero mhux kuljum. Issostni li 'Qatt u qatt ma ghamilt sleep over hlief f' xi barbecue ndumu forsi sa xi 2.00am.'

Il-kwistjoni kollha ddur fuq il-prova tal-istess adulterju u jekk min jallegha, jistax fattwalment jaghti prova. Din il-Qorti esprimiet l-fehma illi rigward l-allegazzjoni ta' l-adulterju iridu jingiebu provi sodi u ghalhekk il-prova ta' adulterju m'ghandhiex tkun ibbazata sempliciment fuq impressjoni, agir jew karattru ta' xi parti.

*Fil-kawza fl-ismijiet **Maria Dolores sive Doris Scicluna vs G Scicluna** gie dikjarat li: "L-adulterju minn dejjem gie meqjus bhala l-kawzali l-aktar gravi li għaliha l-ligi tawtorizza s-separazzjoni personali Huwa ormai pacifiku fid-dottrina u fil-gurisprudenza li l-adulterju jista' jkun pruvat per mezz ta' indizzji u prezunzjonijiet, purche' dawn ikunu gravi, precizi u konkordanti, b'mod li ma jħallu ebda dubju f'min għandu jiggudika".*

*Kif gie dikjarat mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza "**Catherine Bartolo vs. Joseph Bartolo**" mogħtija fit-30 ta' settembru 2011:-*

'Illi kif gie diversi drabi ripetut mill-Qrati tagħna, huwa difficli hafna li wieħed igib prova definitiva illi sar l-adulterju, u stante s-serjeta' tal-akkuza, min qiegħed jalegħa l-adulterju jrid jiprova dan permezz ta' indizzji u prezunzjonijiet, li jridu jkunu precizi, gravi, konkordanti u univoci biex b'hekk ma jħallu ebda dubju f'min għandu jiggudika."

L-esponenti wara li ezaminati l-provi kollha mressqa mill-partijiet irrizultalha li l-attur, kien biss wara li z-zwieg tfarrak u kien kostrett jitlaq mid-dar matrimonjali, li beda hbiberija ma' kollega fuq il-bank tax-xogħol, liema hbiberija baqghet għaddejja u ma tkissritx tul il-proceduri tas-separazzjoni. Tirrileva li l-indizzji prodotti mill-konvenuta ma jindikawx jekk din il-hbiberija tal-attur mal-persuna msemmija marritx jew le oltre semplice hbiberija - ma jlahhqux ghall-prova sodisacenti ta' adulterju. Isemmi li kienet tara l-karozza tiegħu ipparkjata fit-triq fejn tħid li kien ikun mal-habiba; Il-konvenuta semmiet biss episodji izolati fejn rat lill-attur u lill-Rosette Sciciluna flimkien, go hotel imma appartu li ma kienew wahedhom, ma jirrizultax illi tabilhaqq hija qatt qabdet lill-attur fil-fatt. Xhieda,

inkluza Rosette Sciciluna xhedu b'mod kategoriku li l-akkuzi tal-konvenuta kienu totalment infondati. L-konvenuta minn mindu telaq mid-dar matrimonjali baqghet takkuza lill-attur li kien qed jikkometti adulterju ma' G. Huwa minnu li mhux dejjem facli li wiehed jipprova adulterju. Kien l-oneru tagħha li tipprova b'mod sodisfacenti l-allegazzjoni tagħha.

L-esponenti umilment tirrileva illi dawn l-illazzjonijiet u allegazzjonijiet ma jikkostitwixx provi ta' gravita, precizjoni u konkordanza tant illi ma jhallu l-ebda dubju f'mohh l-esponenti illi l-attur wettaq adulterju. **Għadaqstant, l-esponenti umilment tirrileva illi l-adulterju ma giex pruvat mill-konvenuta.**

Fil-kamp matrimonjali jekk konjugi takkuza l-konjugi l-iehor jew l-ohra b'adulterju, pero tali akkuza ma tigiex ippruvata, minn jakkuza huwa hati ta' ingurja gravi fil-konfront tal-konjugi li jkun gie ingustament akkuzat b'wieħed min nuqqassijiet l-aktar gravi li konjugi jista' jikkometti fil-konfront tal-konjugi l-iehor jew l-ohra.

Sevizzi, Ingurji, eccessi, mohriqa, minacci

Fil-premessi tac-citazzjoni ipprezentata minnu, l-attur jatribwixxi l-htija tas-separazzjoni ta' bejniethom lill-konvenuta minhabba eccessi u ingurji gravi fil-konfront tieghu li 'hajti ma' din il-mara kienet saret insapportabbi.....tant kont imdejjaq u msawwat d-dar illi ma qadt inqis xejn..... Kont inbaxxi rasi għal dan iz-zebleigh biex ma jingalax inkwiet quddiem it-tfal, kont sirt il-pulcinell tagħha..... 'ghal kull haga li kienet igħgħelni nagħmel marti. Kont inhossni bhal kelb li jrid jobdi lil sidu....kont nippreferi inbati fis-silenzju.'

Jghid li kienet tuza vjolenza psikologika fuqu u jsemmi kif ma kienx jista' jonfoq xejn għali - ittih ftit flus kulljum ghall-tal-linja, tirrabbja mieghu, dejjem bin-nervi, tħajjajt u 'Kienet tagħmel gimħat shah ma tkellimnix.' Minhabba uliedu, li għalihom kien dedikat kelli jirrassenja ruħħu sakemm fl-ahhar saret insapportabbi u telaq mid-dar u mar jghix go post inabbiabbli jorqod ma l-art u jinħasel u jbiddel fuq il-post tax-xogħol.

Il-konvenuta tattribwixxi l-abbandun tar-ragħ; tideskrivi l-agir tal-attur, bhala wieħed ta' passivita' li kien inaccettabbi għaliha; kienet tħaddha l-problemi ta' kuljum wahedha, rabbiet it-tfal wahedha u apparti hadet hsieb lill-missierha u anke lill-omm l-attur. Kienet tamministra l-finanzi u ssemmi li l-problema kbira kienet wahda

finanzjarja u tattriwbixxiha ghall-fatt li 'ma setgħax jieħu ħsieb mara oħra u żewġ uliedha...'

Il-hajja intima ta' bejniethom kienet saret riluttanti, jorqdu separatament u eventwalment beda jinjoraha minghajr ma jkellimha u jhares lejha.

Jidher li l-hajja matrimonjali tal-partijiet mal-medda taz-zmien ma kienetx wahda felici fejn kienu jikkontribwixxu lejn il-bzonnijiet ta' xulxin. Il-konvenuta tispjega c-cirkostanzi li kienet għaddejja minnhom u l-attur jispjega kif l-konvenuta kienet tirreagixxi għal dawn ic-cirkostanzi pjutost negattivi. La parti u lanqas ohra ma ssemmi li f'dawn ic-cirkostanzi kien ikun hemm xi argumenti shan jew glied li jispikka f'vjolenza fisika, tħajnej, uzu ta' kliem hazin theddid etc. L-attur ghazel is-silenzju pero bis-silenzju ma nstabitx soluzjoni għall-problemi li l-hajja matrimonjali kienet qedha tofri. Jista' jagħti l-kaz li l-konvenuta kellha wisq affarrijiet x'tiffac ja, u b'reazzjoni tac-cirkostanzi, bl-agir tagħha setgħet irrendiet ruhha hatja versu l-attur għal vjolenza morali u psikologika, pero fl-assenza ta' provi ma jistax jingħad li kien hemm vjolenza fisika, mohqrija, sevizzi, u theddid.

Huwa minnu li, kif gie ritenut ukoll illi l-ingurji jridu: 'joffendu l-persuna li kontra tagħha huma diretti b'mod li jiġi generaw dulur, ezacerbazzjoni u avverzjoni profonda kontra l-konjugi li jkun hati tagħhom.³⁸ l-attur kien f'dan l-istat mentali meta telaq mid-dar imma l-ebda prova ulterjuri ma ngabet dwar dan l-agir tal-konvenuta.

Dwar l-ingurji gravi il-Qorti fis-sentenza "**Jacqueline Balzon proprio et nomine vs Joseph Balzan**" moghtija mill-Qorti tal-Appell fl-1 ta' frar 2016 idikjarat:-

" in tema legali jingħad illi "l-ingurji gravi ma gewx specificament dezinjati mid-duttrina, imma l-karatru generali tagħhom gie dejjem imholli fis-sagacja u l-kuxxjenza ta' l-Imħallef sabiex jivvaluthom" (**Marthexe Vella pro et noe vs. George Vella** - PA deciza 28 ta' Far 2003).

Issir referenza ukoll ghas-sentenza mogtija mill-Qorti tal-Appell fil-kawza "Giuseppa Agius vs. Pacifiko Agius" deciza fl-10 ta' dicembru 1951 fejn gie dikjarat illi:- "Mhux kull tghajjir tal-konjugi bejniethom jikostitwixxi dik l-ingurja gravi li tiggustifika d-domanda ta' separazzjoni personali; imma meta l-kliem dirett minn wiehed mill-konjugi lill-iehor huwa tali li joffendi l-qalb u l-unur tal-bniedem,

³⁸ Vol. XXXI, Pl p.2000

dawk il-kliem jammontaw ghal dik l-ingurja gravi. Huma sevizzi dawl l-atti abitwali li joffendu l-persuna u l-animu tal-konjugi li lilu hum diretti, u li jaslu biex joholqu ezarcerbazzjoni f'dak il-konjugi hekk offiz, u avverzjoni profonda ghall-konjugi l-iehor li jikkommetti dawk l-atti."

2. *L-esponenti thoss li t-tkisser taz-zwieg huwa imputtabbli liz-zewg partijiet indaqs. Huwa evidenti u l-esponent umilment temmen illi s-sitwazjoni partikolari taz-zwieg tal-partijiet kienet tirrikjedi ghajjnuna u konsultazzjoni psikologika, il-konvenuta kienet tmexxi u tiffaccja l-problemi wahedha waqt li l-attur kien jahdem u jattendi courses wara x-xoghol.*

Sadinitant iz-zwieg taghhom beda jikrolla serjament ffit ffit minghajr ma irrealizaw; waslu sabiex irrendew il-hajja matrimonjali taghhom minn wahda difficli ghal wahda insoppartabbi u minghajr ma iffaccjaw u ippruvaw isibu soluzzjoni ghall-inkompatibilita' ta' karattru taghhom.

Tikkonkludi minghajr ebda xaqq ta' dubju illi l-hajja konjugali ta' bejn il-kontendenti m'ghadiex aktar possibbli minhabba l-inkompatibilita tal-karattri tal-partijiet.

3. *Stante li t-tkisser kien imputtabli liz-zewg kontendenti, l-esponenti thoss li l-Artikolu 48 u 51 m'ghandhomx jigu applikati.*

4. Komunjoni ta' l-Akkwisti

Dwar il-kommunjoni tal-akkwisti, l-esponenti umilment taghmel is-segwenti osservazzjonijiet:

1. Propjeta:

i. Illi jirizulta li l-propjeta' li kienet isservi bhala fond matrimonjali sitwat fi flat 188 F Flat 5 St. Ursola Street Valletta hija propjeta' tal-Gvern mikrija lill-kontendenti. Apparti l-ghamara, pittura u affarijiet ohra li wiret l-attur, dwar l-ghamara gewwa dan il-fond ma isemma xejn.

ii. Illi fiz-zwieg inxtara l-fond bin-numru 20 Triq l-Imrabat Sliema, li gie stmat fit-12 ta' Gunju 2007 mill-Perit K. Borg li jiswa €151,409³⁹

³⁹ a folio 1057

iii. Illi inxtara ukoll il-fond bin-numru 28 Sqaq 1, Triq San Gorg Rabat Ghawdex li gie stmat fit-12 ta' Gunju 2007 mill-Perit K. Borg li jiswa **€151,409⁴⁰**

iv. u l-Garaxx bl-isem 'Joe Garage,' Triq Kent Fgura li fit-12 ta' Gunju 2007 mill-Perit K. Borg li jiswa **€26,788⁴¹**

2. Vetturi

Mid-dokumenti prezentati mir-rappresentanti tal-ADT hemm zewg vetturi:

i. Vettura tat-tip Kia Avella bin-numru ta' registrazzjoni LCC-278

ii. Vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru ta' registrazzjoni EBG-985 f'isem l-attur.

L-ebda dokument ma gie pprezentat li jindika l-valur prezenti ta' dawn il-vetturi.

3. Jirrizulta illi hemm self bankarju u kontijiet bankarji fik isegwi:-
Kontijiet tal-Bank:

Ricerka saret mill-1987 sal-10 ta' Jannar 2014

Mill-provi prodotti jirrizultaw is-segwenti kontijiet f'isem l-attur:-

Bov Savings Account bin-numru 1-2-1339701-1 li inghalaq f'Jannar 2008⁴²;

Bov Savings Account bin-numru 40016833412 li inghalaq f'April 2010⁴³;

Bov Savings Account bin-numru 40016833438 A/c Damian li inghalaq f'April 2010⁴⁴;

Bov Current Account bin-numru 40016851106 bil-bilanc ta' €5.00⁴⁵;

HSBC Current A/c bin-numru 016-210601-001 bil-bilanc ta' €271.65,⁴⁶

HSBC Savings A/c bin-numru 016-210601-050 bil-bilanc ta' €13.80⁴⁷;

HSBC SavingsA/c bin-numru 054-1522451-050 magħluq f'April 2010⁴⁸;

⁴⁰ a folio 1057

⁴¹ a folio 1059

⁴² dokument RG 2 a folio 257

⁴³ dokument RG 5 a folio 277

⁴⁴ dokument RG 6 a folio 281

⁴⁵ dokument RG 7 a folio 294

⁴⁶ Dokument AG 3 a folio 393

⁴⁷ Dokument AG4 a folio 475

Visa Classic Account No: 4568821138046052 bil-bilanc ta' €7.17⁴⁹
Advance Visa Account No: 4035710035745244 bil-bilanc ta' €20.00⁵⁰

Mill-provi prodotti jirrizultaw is-segwenti kontijiet f'isem l-konvenuta:-

BOV Savings Account bin-numru 40019168443 - bilanc €51.71⁵¹
HSBC Current A/c bin-numru 087073516050 bil-bilanc ta' €00.97⁵²;
HSBC Savings A/c bin-numru 87073516001 bil-bilanc ta' €25.96⁵³;
Mill-provi prodotti ma jirrizultax kontijiet f'ismijiet kongunti.

5/6 Propjeta' Parafernali

Dwar il-propjeta' parafernali l-esponenti tagħmel is-segwenti osservazzjonijiet:

i. *Illi l-attur prezenta dokument⁵⁴ li fih ta' rendikont ta' l-assi li l-partijiet kellhom tul il-hajja matrimonjali. Dan jinkludi il-propjeta li nxtrat mill-partijiet, introjru li l-attur ircieva matul iz-zwieg minn bejgh ta' propjeta' parafernali u fidi ta' cens, u spejjes li saru waqt iz-zwieg. Ipprezenta ukoll dokumenti⁵⁵ li jinkludu kuntratti ta' xiri u bejgh ta' propjeta', divizjoni ta' wirt u cedoli ta' depozitu.*

L-konvenuta tghid⁵⁶ li ma taqbilx ma dan id-dokument u tikkonferma biss li l-attur wiret 'il-post li qed jghix fih Hal Qormi u c-crus li huma ammonti zghar hafna fuq xi artijiet.' Tametti ukoll li l-attur wiret xi flus pero ma tafx l-ammont - 'Ovvjament parti mill-flus li hu kien wiret flimkien mal-flus kollha li tani missieri gew investiti f'propjeta' u b'hekk jien kont kapaci nkabbar l-assi tagħna ghax kont kapaci.'
Mill-ezami tad-dokumenti pprezentati mill-attur jirrizulta bic-car li l-attur għandu kreditu mill-kommunjoni fl-ammont ta' LM33947.00 jigifieri €79,075.

ii. *L-attur jipprezenta ukoll zewg testmenti bhala evidenza li kien wiret lil zijsu u lil huh. Ipprezenta ukoll dokument⁵⁷ li jelenka*

⁴⁸ Dokument AG4 a folio 481

⁴⁹ Dokument AGG 6a folio 832

⁵⁰ Domument AGG 7 a folio 869

⁵¹ Dokument RG 1 a folio 243

⁵² dokument AG 2 a folio 347

⁵³ Dokument AG 1 a folio 327

⁵⁴ Process 'B' a folio 34 - JM1

⁵⁵ JM2 sa JM21 a folio 35 - 95

⁵⁶ seduta 12 ta' Mejju 2011

⁵⁷ a folio 1003

lista ta' l-affarijiet irkantati taz-zija tal-attur u ritratti ta' ghamara u pittura li kienu jappartjenu liz-zija u li wiret hu; kif ukoll lista tal-oggetti li kienu jinsabu f'188 Flat 5 Triq Sant Ursola Valletta fis-16 ta' April 2014.

Dwar din il-lista l-konvenuta tghid li r-ragel mill-post tal-Belt ha hwejjgu, ghamara ez. 4 pitturifuq it-tila taz-zejt li kienu wirt minnghand iz-zija mejta, zewg sodod jinghalqu, magna tal-kafe' u affarijiet hekk u dan kif setghat tara hi ghax kien ilu jiehu bil-mohbi tagħha.

Dwar wirt iehor tghid li fid-dar ma baqa' xejn li huwa wirt. Tikkonferma li kien wiret 6 pitturi u tnejn minnhom ma tafx x'sar minnhom.

Dwar il-bureau antik tghid li dak kien wirt t' ommu u tieghu mingħand zitu u ommu qabel ma mietet qaltilha li dak kien għalija peress li kienet iddur biha bil-marda terminali - pero dan ma giex sostanzjat bi provi ohra.

Il-bureau, li tikkonferma li kien antik, bieghatu mill-idejn xi sitt snin ilu qabel mat-tifla dahlet I-Universita', hekk kif bdiet il-medjazzjoni, ffit wara li telaq mid-dar u dan sabiex thallas l-istudju tat-tfal u hu qatt ma għen fl-istudju tat-tifla f'sitt snin u dan peress illi kelli lil Rosette u t-tfal tagħha, pero ma tiftakarx lil min u kemm.

Tikkonferma ikkonferma li fil-garaxx hemm bictejn għamara, pjanu, chandelier tal-Murano li kien taz-zija tar-ragel.

iii. L-konvenuta tghid li missierha kien ta xi flus li gew investiti f'projeta' li kien fuq LM20,000 u min-nanniet materni tghid li kienet wirtet LM3,000. Provi in sostenn ta' dan il-konvenuta naqset li tipproduci. Dwar il-flus li wiret l-attur, il-konvenuta tghid li ma tafx kemm kienu ghax dawn kien jinaqdu ma dak li kien jagħiha missierha. Tghid li b'dawn il-fus l-attur kien ihallas il-courses u jixtri l-kotba.

Tghid li l-Vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru ta' registrazzjoni EBG-985 kienet xtratha bi flus fis-sena 2013 li kien mogħtija b'donazzjoni minn missierha - fuq din -id-donazzjoni ma ngabet l-ebda prova.

Għaldaqstant, l-esponeneti tirrileva illi:-

i. Hemm kreditu parafernali a favur l-attur mill-komunjoni konsistenti f' LM33947.00 jigifieri €79,075 u dan in vista tal-kapital li dahħal l-attur waqt il-zwieg mill-projeta' parafernali u li gew investiti fi projeta tal-Kommunjoni;

ii. *Hemm kreditu parafernali a favur l-attur mill-konvenuta personalment u dan in vista tal-bejgh ta' mobbli li sar mill-konvenuta waqt il-proceduri tas-separazzjoni, liema mobbli kieni jezistu fid-dar matrimonjali meta l-attur telaq .*

Ghaldaqstant, sabiex il-komunjoni tal-akkwisti tigi xolta, l-esponenti umilment jirrileva illi:

i. *Għandha issir valutazzjoni tal-vetturi u l-Vettura tat-tip Kia Avella bin-numru ta' registratori LCC-278 tigi assenjata lill-attur waqt li l-Vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru ta' registratori EBG-985 għandha tigi assenjata lill-konvenuta.*

fkaz li jkun hemm differenza fl-ammonti l-parti wahda għandha tikkompensa l-parti l-ohra bid-differenza;

ii. *Il-propjeta li tinsab 20 Triq l-Imrabat Sliema, titpogga fuq is-suq halli tinbiegh u wara li l-attur jircievi l-kreditu tal-Kommunjoni fl-ammont ta' €79,075, ir-rikavat jinqasam bejn il-partijiet.*

iii. *Il-propjeta' li tinsab 28 Sqaq 1, Triq San Gorg Rabat Ghawdex għandha titpogga fuq is-suq, sabiex tinbiegh u r-rikavat jinqasam bejn iz-zewg partijiet;*

iv. *u l-Garaxx bl-isem 'Joe Garage,' Triq Kent Fgura jitpogga fuq is-suq sabiex jinbiegh u jinqasam ir-rikavat ugwalment bejn il-partijiet.*

v. *Kull parti izomm il-kont bankarju li hemm fisimha;*

vi. *Jigu stmati il-mobbili parafernali li skond l-elenku pprezentat kieni fid-dar matrimonjali inkluzi dawk li m'ghadhomx jezistu bl-ghajnuna ta' ritratti u l-konvenuta tirrifondi l-ammont tal-affarijet / mobli li nbieghu waqt din il-procedura.*

8. Manteniment

Fir-rikors guramentat tagħha l-konvenuta qed titlob li l-attur jigi ikkundannat ihallas manteniment lill-minuri. Stante li dan il-minuri fil-mori tal-kawza sar maggiorenni u gie ppruvat li llum jahdem u jghix għar-rasu l-esponenti mhiex ser tiehu konjizzjoni ghall-din it-talba.

Il-konvenuta titlob ukoll li l-attur jigi ikkundannat ihallas manteniment għaliha. L-attur jghid li ma jsib ebda oggezzjoni li jekk din l-Onorabbli Qorti thoss li huwa xieraq u opportun fic-cirkostanzi

ta' dan il-kaz li huwa jkun obbligat jivversa ammont bhala manteniment ghal parti l-ohra.

Mill-provi jirrizulta li l-attur kien jghaddi is-somma ta €250 skond id-digriet tal-Qorti datat 24 ta' Jannar 2008. Gie ppruvat li l-manteniment li kien gie ordnat b' digriet tal-Qorti dejjem thallas direttament mir-ragel sallum.

Meta kkonsidrat il-provi kollha mressqa kif ukoll il-konkluzzjoni tagħha fir-rigward tal-kontributorjeta' rispettiva tal-partijiet għat-tkissir taz-zwieg qed jigi ikkonkludiet illi l-htija tat-tkissir taz-zwieg tal-partijiet hi tat-tnejn b'mod ugwali, u għalhekk kull parti iddekadiet mid-dritt tagħha li titlob manteniment mingħad il-parti l-ohra.

In oltre, l-konvenuta ssostni illi hija mhijiex kapaci tahdem minhabba li tbat minn ansjeta', pero ma pprezentat l-ebda prova sodisfacenti li kundizzjonijiet medici tagħha ma jippermettulhiex li tahdem. Kull ma pprezentat kien dokument (anness mal-affidavit tagħha) - Case Summary - mahrug mill-Isptar fi Frar 2007 u iehor mahrug mill-isptar ukoll fil-15 ta' Frar 2012.

Kif ritenut mill-Onorabbi Qorti ta' L-Appell:-'huwa l-obbligu taz-zewg partijiet li jaħsbu ghall-manteniment, u peress illi l-mara kapaci u tista' tahdem..... ir-ragel m'ghandux jibqa' obbligat imanġiha għal snin twal.⁵⁸

Illi tenut kont illi tul il-proceduri l-attur baqa' jħallas manteniment ghall-martu skond d-digriet li nghata, l-konvenuta għandha issa tibda tahseb li tmantni lilha nnifisha u l-attur m'ghandux jibqa' jigi obbligat jmantniha.

7/9 Access u manteniment ghall-minuri

Stante li l-minuri illum maggiorenni u it-tnejn jahdmu l-esponenti tal-fehma li dawn m'ghandux għalfejn jittieħed konjizzjoni tagħhom.

Konkluzjoni

Illi in vista tas-suespost, u tenut kont tal-konsiderazzjonijiet kollha illi saru f'din ir-relazzjoni, l-esponeneti umilment tirrileva illi din l-Onorabbi Qorti għandha:

Dwar it-talbiet ta' l-attur:

⁵⁸ *Qorti tal-Appell, Miriam Cauchi pro et noe vs Francis Cauchi, 3 ta' Ottubru 2008.*

- i. *Tilqa l-ewwel t-talba tal-attur ghas-separazzjoni fis-sens illi tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti u dan jahtu ugwalment iz-zewg partijiet;*
- ii. *Tilqa it-tieni talba tal-attur u awtorizzah jghix separatament mill-konvenuta martu;*
- iii. *Tilqa it-tielet talba tal-attur u tapplika l-Artikolu 48 u 51 fil-konfront taz-zewg partijiet;*
- iv. *Tilqa ir-raba talba tal-attur u l-hames talba tal-konvenuta u dikjara xolta il-kommunjoni tal-akkwisti u taqsamha f'zewg porzjonijiet kif huwa indikat;*
- v. *Tilqa is-sitt talba tal-konvenuta u l-hames talba tal-attur u tordna li l-konvenuta trodd lura lill-attur l-effetti parafernali kollha tieghu fi zmien stipulat;*
- vi. *Tawtorizza l-attur jirregistra eventwalment is-sentenza moghtija fir-Registru Pubbliku.*

Dwar it-talbiet tal-konvenuta:

- vii. *Tilqa l-ewwel t-talba tal-konvenuta ghas-separazzjoni fis-sens illi tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti u dan jahtu ugwalment iz-zewg partijiet;*
- viii. *Ma tiehux konjizzjoni tat-tieni, it-tielet u r-raba talba tal-konvenuta.*
- ix. *Tilqa l-hames talba tal-konvenuta u dikjara xolta il-kommunjoni tal-akkwisti u taqsamha f'zewg porzjonijiet kif huwa indikat.*
- x. *Tichad is-seba' talba tal-konvenuta.*

Kull parti thallas l-ispejjez tagħha.

Tant għandha l-unur x'tissottometti l-esponenti għas-savju gudizzju u superjuri ta' din l-Onorabbi Qorti.

Rat id-domandi tal-partijiet in eskussjoni tal-Perit Legali⁵⁹; Rat ir-risposti tal-Perit Legali debitament maħlufa⁶⁰;

⁵⁹ Domandi tal-attur fol. 90; Domandi tal-konvenuta fol. 95;

⁶⁰ Fol. 102;

Semgħet it-trattazzjoni⁶¹ tal-abbli difensuri tal-partijiet fejn huwa elenkaw dawk il-punti li m'hum iex jaqblu magħhom mir-rapport redatt mill-Perit Legali;

Rat illi l-kawża ġiet imħollija għal-lum għas-sentenza;

KONSIDERAZZJONIJIET TAL-QORTI

Il-Qorti tirrileva illi l-abbli Perit Legali ħadet konsiderazzjoni profonda u akkurata tax-xieħda kollha miġjuba quddiemha, kif ukoll ta' dawk id-dokumenti esebiti direttament fl-atti tal-kawża. Illi l-Qorti għandha konvinċiment morali sħiħ li hija tista' sserra fuq il-konklużjonijiet peritali fid-deċiżjoni tagħha. Xorta waħda, il-Qorti ser tgħaddi biex tagħmel l-observazzjonijiet tagħha, tenut kont ukoll tad-domandi li l-partijiet għamlu in eskussjoni u n-noti ta' sottomissjonijet tagħhom.

Dwar ir-Responsabilita tat-Tkissir taż-Żwieġ

Il-Qorti tirrileva illi taqbel mal-konklużjonijiet milħuqa mill-abbli Perit Legali u cioe illi ż-żwieġ tkisser irrimedjabilment b'tortijiet ugwali taż-żewġ partijiet.

Min-naħha tal-attur A B, m'hemm l-ebda dubju illi filwaqt li kien jipprovdi finanzjarjament għall-familja, qatt ma ttenta jassisti lil martu fit-trobbja ta' kuljum ta' uliedhom. Halla r-responsabilita` kollha fuq spallitha inkluż it-tqassim tal-flus sabiex tlaħħaq mal-ispejjeż kollha, filwaqt li hu baqa' bil-liberta` kollha għaddej minn kors għall-ieħor għall-avvanz tal-karriera tiegħu. Fil-waqt illi bla dubju il-kunċett ta' *lifelong learning*, huwa požittiv u rakkomandabbli, jidher illi s-sur B, esaġera billi ta' kull sena, mingħajr eċċezzjoni, kien jinvolvi ruħu f'iktar studju u eżamijiet. Il-Qorti tirrileva illi minkejja li l-mara tizzikah matul dawn il-proċeduri dwar in-numru eċċessiv ta' korsijiet li kien jieħu, u jekk verament kienx juža l-ħin tiegħu fuq l-istess korsijiet, xorta

⁶¹ Fis-seduta tat-3 ta' Mejju 2018;

waħda ma pproduċiex iċ-ċertifikati relattivi fl-atti ta' din il-kawża, sabiex il-Qorti jkollha s-serħan tal-moħħ illi tassew huwa kien qiegħed iqatta' ħinu fuq dawn il-korsijiet. Fil-ħin li huwa kien jiddedika għal dan l-istudju, ix-xogħol tal-familja waqa' kollu fuq il-mara.

Jirriżulta wkoll illi r-raġel għandu karattru pjuttost riżervat, xejn ħażin f'dan, għajr illi huwa kien għal kollex sieket minn ma' martu f'dak illi kien qiegħed idejqu fiż-żwieġ, biex b'hekk hi kien mingħaliha li kollex għaddej ward u żgħar, filwaqt illi huwa kien għaddej b'terremot ta' emozzjonijiet li lilha qatt ma wrieha. Seta kien il-każ li kieku tkellem dwar il-lanjanzi tiegħu qabel, huma setgħu jindirizzawhom bħala koppja, u jsalvaw iż-żwieġ. B'hekk meta ġurnata fost l-oħrajn huwa ma felaħx iż-jed u telaq mid-dar ħabta u sabta, lill-mara ħalliha tassew sorpriża għaliex ma kinitx qiegħda tistenna dan. Huwa tkellem meta, min-naħha tiegħu kien ħa d-deċiżjoni li sejjer jitlaq definittivament, li kienet għalihi a *point of no return*, u t-tentattivi ta' xi ħbieb sabiex jirrikonciljawhom sfumaw fix-xejn.

L-intimata m'hijiex mingħajr ħtija fit-tkissir ta' dan iż-żwieġ. Hija tipprova tpingi lilha nnifisha bħala vittma tal-aġir ta' żewġha, iżda kif tista' tikkonstata l-Qorti, bħala mara m'hijiex dgħajfa iżda assertiva ferm u mhux it-tip ta' mara facilment vittimizzata. Il-Qorti tapprezzza l-uġiġli kien jgħaddi minnu r-raġel meta kien ġie reż daqs ATM, magna li tużaha sempliċiment biex tiżbanka l-flus; meta sab ruħu suppost sħab fiż-żwieġ ma' mara li trid tgħaddi dejjem tagħha. Inoltre jidher illi l-mara wkoll kienet toħroġ ma' sħabha regolarment, saħansitra tmur tqatta' tmiem-il ġimgħa Għawdex, filwaqt illi r-raġel kien jibqa' d-dar mal-ulied. Il-kontroll finanzjarju tal-mara kien ukoll element ta' dieqa kbira għar-raġel, fejn kien kostrett jaċċetta ffit ċenteżmi (50€) ta' kuljum mingħand martu, kemm ikollu biżżejjed biex jaqbad tal-linjal.

Huwa evidenti illi l-partijiet kellhom diversi ħtiġijiet illi ma kienek qiegħdin isibu f'xulxin. Mhux inqas fil-ħajja intima, bil-mara tinsisti li żewġha ma kienx qiegħed ifittixha u r-raġel isostni li l-mara kienet torqod b'saqajha ma wiċċu sabiex ma jfittixhiex.

Rigward I-adulterju, li I-mara tatribwixxi lil żewġha, il-Qorti tinnota illi kull darba illi xehdet, kull rikors li ġie ntavolat, kull okkażjoni li kellha, il-mara insistiet illi ż-żwieġ tal-partijiet falla stante illi żewġha kellu relazzjoni ma' mara oħra, certa G u li pprefera lil din Rosette u lil uliedha, milli lill-istess uliedu. Minkejja din I-insistenza kontinwa, il-provi rigward I-adulterju huma mill-iktar skars. Huwa minnu li I-Qorti tista' tasal għall-konklużjoni li parti fiż-żwieġ wettqet adulterju fuq indizji, imma I-istess indizji jridu jkun serji, tant li fil-moħħ tal-ġudikant joħolqu ċ-ċertezza morali.

Fil-każ odjern, m'hemm I-ebda prova li tindika li I-ħbiberija li kellu r-raġel ma' din I-istess Rosette kienet il-kawża għat-tkissir taż-żwieġ tal-partijiet. L-attur kien ilu mdejjaq fiż-żwieġ minkejja li ma kien jgħid xejn. Għalkemm ma jistax jingħad li kienet il-ħbiberija tal-attur ma' Rosette li kissret iż-żwieġ tal-partijiet, fil-fehma tal-Qorti, wara t-tluq tal-attur mid-dar matrimonjali, dawn it-tnejn kien qiegħdin f'relazzjoni flimkien għaliex kien jidhru flimkien pubblikament f'diversi okkażjonijiet, anke għal *weekend break* f'lukanda. Inoltre, huma jiltqagħu kważi kuljum għal cirka siegħa/sagħtejn. Relazzjoni bħal din, ma tistax titqies sempliciment bħala ħbberija, u jekk dan I-aġir m'huwiex tali li jwassal lill-Qorti li tikkonkludi li I-adulterju kien il-kawża tat-tifrik taż-żwieġ, certament kien aġir sevizzjuz fil-konfront tal-mara.

B'hekk, il-Qorti tikkonferma I-konklużjoni tal-Perit Legali fejn intqal illi t-tkissir taż-żwieġ huwa imputabbi liż-żewġ partijiet indaqs. Il-ħajja konjugali tal-partijiet ġiet reża impossibbli minħabba I-inkompatibilita` tal-karattri taż-żewġ partijiet. Ma' dan il-Qorti żżid illi kull parti hija ħatja ta' moħqrira (sevizzi) fil-konfront tal-parti I-oħra.

Dwar I-applikazzjoni tal-Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili

F'dan I-aspett, il-Qorti dejjem tagħmel distinzjoni bejn it-tortijiet tat-tkissir taż-żwieġ. Meta t-tort ikun wieħed komminat fl-Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili, il-Qorti għandha d-diskrezzjoni, ai termini tal-Artikoli 51 u 52 tal-istess Kodiċi, jekk tapplikax id-

dekadenzi stipulati fl-Artikoli 48 et seq. Dana b'differenza mill-każ meta l-firda personali tkun motivata mill-abbandun u/jew mill-adulterju, stante li dawn iġibu magħhom, skond il-liġi, konsegwenzi mandatorji u li jridu jiġu applikati dejjem mill-Qorti fil-konfront tal-ħatja, ai termini tal-istess Artikolu 48 tal-Kodici Ċivili.

Dwar l-applikazzjoni ta' dan l-artikolu, il-Perit Legali kkontradixxiet ruħha meta fil-paġna 25 tar-rapport tgħid: “*Stante li t-tkisser kien imputabqli l-iż-żewġ kontendenti, l-esponenti tħoss li l-Artikolu 48 u 51 m'għandhomx jiġu applikati.*” Iktar tard, fil-paġni 29 u 30, hija tgħid “*Meta kkonsidrat il-provi kollha mressqa kif ukoll il-konklużjoni tagħha fir-rigward tal-kontributorjeta` rispettiva tal-partijiet għat-tkissir taż-żwieġ qed jiġi ikkonkludiet illi l-ħtija tat-tkissir taż-żwieġ tal-partijiet hi tat-tnejn b'mod ugħali, u għalhekk kull parti ddekadiet mid-dritt tagħha li titlob manteniment mingħand il-parti l-oħra.*”

Fil-każ odjern, il-ħtijiet reċiproċi tal-partijiet huma s-sevizzi. Fil-fehma tal-Qorti, it-tortijiet tal-partijiet m'humiekk abbastanza gravi illi jattiraw id-dekadenzi stabbiliti fl-Artikolu 48, għajr illi in vista tar-relazzjoni li l-attur daħal fiha sussegwenti għat-tluq tiegħu mid-dar matrimonjali, il-Qorti tiddikjara illi sejra tapplika fil-konfront tal-attur id-dekadenza stipulata fl-Artikolu 48(1)(d) u cioe d-dritt tiegħu li jipperċepixxi manteniment mingħand martu. Illi b'hekk, il-Qorti ma taqbilx mal-Perit Legali illi kull parti ddekadiet mid-dritt tagħha illi titlob manteniment mingħand il-parti l-oħra, iżda huwa biss l-attur li ddekada mid-dritt tiegħu illi jitlob u/jew jipperċepixxi manteniment mingħand martu.

Dwar il-komunjoni tal-akkwisti u l-ġid parafernali tal-partijiet

Illi l-attur irnexxielu jipprova illi huwa għandu kreditu parafernali ta' Lm33,824.18 illum ekwivalenti għal **€78,789.15**. Il-Qorti

tirreferi għall-prospett minnu esebit⁶² u ssib illi l-entrati kollha li jindikaw l-assi parafernali tiegħu gew issostanzjati u kkorraborati mid-dokumenti oħra li esebixxa, bħalma huma l-kuntratti u č-ċedoli ta' depożitu u fidi taċ-ċens. Il-Qorti sabet ffit tad-diskrepanza fċertu ċedoli ta' depożitu, biex b'hekk aġġustat l-ammont li kien illikwidat mill-Perit Legali ta' €79,075.

L-attur wiret mhux biss projeta` iżda wkoll diversi antikitajiet fosthom pitturi, linef u għamara antika. Uħud mill-affarijiet l-oħra derivanti mill-wirt tal-attur, għadhom fid-dar matrimonjali fejn tirrisjedi l-konvenuta, oħrajn fil-garaxx tal-partijiet fil-Fgura.

L-attur jissottometti li l-konvenuta approprijat ruħha minn oġġetti parafernali tiegħu li hija ħbiet jew iddisponiet minnhom (fosthom il-bureau) għall-valur ta' €53,000. Fost l-iktar affarijiet ta' valur kien hemm żewġ pitturi fini taż-żejt kbar, numru ta' inciżjonijiet, kotba u affarijiet oħra antiki. Il-konvenuta tiċħad li hija ħadet dawn l-affarijiet u tistqarr li ma tafx x'sar minnhom. L-intimata tammetti, illi fil-mori tal-proċeduri biegħet il-bureau antik li wiret l-attur, għaliex fil-fehma tagħha, dana wirttu hi personalment mingħand omm l-attur talli ħadet ħsiebha fil-marda terminali tagħha. Kif tajjeb ikkonstatat il-Perit Legali, l-intimata ma ġiebet ebda prova biex tissostanzja din l-allegazzjoni.

Il-Qorti m'għandhiex ebda ċertezza li dawn l-oġġetti approprijat ruħha minnhom il-konvenuta, anke jekk huwa minnu li ma nstabux fl-eżekuzzjoni tal-mandat ta' deskriżżjoni. Huwa minnu li hija biegħet il-bureau, bil-pretensjoni li dana kien tagħha, iżda l-attur ukoll jistqarr li ha xi affarijiet mid-dar ġja matrimonjali meta telaq, fosthom żewġ pitturi. Fin-nuqqas ta' provi konkreti dwar dan, il-Qorti ma tistax iżżomm lill-konvenuta responsabbi għall-oġġetti neqsin, għajr għall-bureau li kkonfermat li kienet iddisponiet minnu hi. L-attur jistma⁶³ dan il-bureau bil-valur ta' €18,000, valur illi l-konvenuta ma tikkontestahx.

Dwar il-vetturi, il-Qorti rat illi l-vetturi rispettivi tal-partijiet huma piu o meno tal-istess daqs u tal-istess perjodu ta' manifattura⁶⁴.

⁶² Fol. 34 tal-proċess innumerat 312/10AL;

⁶³ Fl-affidavit ulterjuri tiegħu, fol. 978 tal-proċess innumerat 312/10AL;

⁶⁴ Fol 901 u 902 tal-proċess innumerat 312/10AL;

B'hekk, il-Qorti hija tal-fehma li dawn għandhom l-istess valur, jew jekk hemm xi differenza fil-valur, din hija differenza minima. B'hekk, filwaqt illi taqbel li kull parti għandha tiġi assenjata dik il-vettura li hija rreġistrata f'isimha, m'hijiex tal-fehma li f'dan l-istadju għandha ssir valutazzjoni tal-istess vetturi għaliex l-ispejjez għall-istess valutazzjoni jistgħu jeċċedu d-differenza fil-valur tal-vetturi.

Il-Qorti tqis għal kollex infodata u mhux ippruvata l-allegazzjoni tal-konvenuta illi l-vettura tat-tip Fiat Punto ingħatat lilha b'donazzjoni minn missierha. B'hekk il-Qorti ser tordna li kull parti għandha tiġi assenjata l-vettura intestata f'isimha mingħajr ebda jedd ta' kumpens mill-parti l-oħra.

Inoltre`, il-Qorti tqis ukoll bħala infodata u mhux ippruvata, l-allegazzjoni tal-konvenuta, illi missierha kien għaddielha b'donazzjoni mal-ghoxrin elf Lira Maltija (Lm20,000).

Il-Qorti tirrileva illi fl-assenjazzjoni tagħha tal-komunjoni tal-akkwisti, il-Perit Legali naqset illi tassenja l-lokazzjoni tad-dar ġja matrimonjali. Din il-lokazzjoni nkisbet mill-partijiet matul iż-żwieġ tagħhom biex b'hekk tifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti u għandha tiġi assenjata lil xi ħadd mill-partijiet. Billi l-attur kien telaq minn jeddu mill-istess dar u qatt ma ressaq talba sabiex ikun hu li jerġa' jidħol jabita fiha, fil-fehma tal-Qorti, huwa kuntent li jgħix post'ieħor u ma jidħirx li għandu xi oġgezzjoni li martu titħalla tgħix hemmhekk⁶⁵. Fuq kollex, huwa għandu residenza alternattiva li kiseb mill-wirt, filwaqt illi l-konvenuta m'għandhiex post ieħor fejn tista' tabita.

Il-valur lokatizzju tal-fond ma ġiex stabbilit mill-provi miġbura u b'hekk huwa diffiċli sabiex il-Qorti tistabilixxi l-kumpens li għandha tħallas il-konvenuta lill-attur għall-abitazzjoni tagħha fl-istess dar. Il-lokazzjoni tal-fond għandha tiġi assenjata lill-konvenuta, li weħidha tħallas il-kera dovuta lill-Gvern. Hijha tkun assenjata wkoll dak kollu li hemm fid-dar matrimonjali għajr l-oġġetti parafernali tal-attur. Il-konvenuta ma tikkumpensax lill-

⁶⁵ Anzi fin-nota ta' sottomissionijiet tiegħu, jipproponi li għandha tkun martu li titħalla tgħix fil-fond;

attur għal din l-assenjazzjoni. Il-kumpens altrimenti dovut lill-attur ser ikun ikkunsidrat mill-Qorti bħala l-kontribut tiegħu għall-ghixien ta' martu, kif ġie elaborat fis-sentenza fl-ismijiet inversi, meta l-Qorti kkonsidrat il-mantenniment dovut għall-konvenuta .

Il-attur jilmenta illi huwa għamel diversi pagamenti fosthom ta' self u ta' kontijiet tad-dawl u l-ilma, liema pagamenti huwa jenfasizza li għamilhom minn flusu. Huwa risaput illi sal-preżenti, il-komunjoni tal-akkwisti għadha viġenti bejn il-partijiet. B'hekk, l-adarba l-pagamenti saru mill-introjtu tal-attur mill-impjieg tiegħu, l-istess introjtu wkoll jiforma mill-komunjoni tal-akkwisti, bil-konsegwenza li għandek dejn tal-komunjoni li qiegħed jitħallas minn assi tal-komunjoni. Konsegwentement, l-attur m'għandux dritt ta' xi rimbors għal dawn il-ħlasijiet.

Mill-assjem tal-provi u ta' dawn il-konsiderazzjonijiet, jirriżulta illi l-komunjoni tal-akkwisti tal-konjuġi B tikkomprendi s-segwenti:

1. Il-lokazzjoni tal-fond matrimonjali sitwat fi flat 188F, Flat 5, Triq Sant'Ursola, il-Belt Valletta, mikrija lill-kontendenti mingħand il-Gvern ta' Malta.
2. Għamara, appliances u mobili oħra li jinsabu fl-istess fond;
3. Il-fond bin-numru 20, Triq l-Imrabet, Tas-Sliema, li ġie stmat fit-12 ta' Gunju 2007 mill-Perit K. Borg li jiswa €151,409⁶⁶;
4. Il-fond bin-numru 28, Sqaq Numru 1, Triq San ġorġ, ir-Rabat Ĝħawdex li ġie stmat fit-12 ta' Gunju 2007 mill-Perit K. Borg li jiswa €151,409⁶⁷;
5. Il-garaxx bl-isem 'Joe Garage,' Triq Kent, il-Fgura li fit-12 ta' Gunju 2007 mill-Perit K. Borg li jiswa €26,788⁶⁸;

⁶⁶ Fol. 1057 tal-proċess innumerat 312/10AL;

⁶⁷ Fol. 1057 tal-proċess innumerat 312/10AL;

6. Il-vettura tat-tip Kia Avella bin-numru ta' registrazzjoni LCC-278 irregestrata f'isem l-attur;
7. Il-vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru ta' registrazzjoni EBG-985 irregestrata f'isem il-konvenuta;
8. Kreditu favur l-attur fis-somma ta' €78,789.15, bl-imgħax legali li jiddekorri mid-data tal-preżenti sad-data tal-pagament effettiv;
9. Kreditu favur l-attur fis-somma ta' €18,000, bl-imgħax legali li jiddekorri mid-data tal-preżenti sad-data tal-pagament effettiv;
10. Diversi kontijiet bankarji intestati f'isem iż-żewġ partijiet b'bilanci iriżorji;

Bis-saħħha tal-preżenti, il-Qorti qiegħda xxolji l-komunjoni tal-akkwisti sal-lum viġenti bejn il-partijiet konjuġi B u tassenjaha kif ġej:

Tassenja lill-attur:

1. Il-vettura tat-tip Kia Avella bin-numru tar-registrazzjoni LCC-278;
2. Kwalsiasi kont bankarju, investiment jew polza t'assikurazzjoni intestati f'ismu;

Tassenja lill-konvenuta:

1. Il-lokazzjoni tal-fond matrimonjali sitwat fi flat 188F, Flat 5, Triq Sant'Ursola, il-Belt Valletta, mikri lill-kontendenti mingħand il-Gvern ta' Malta; Mill-preżenti, il-fond ma

⁶⁸ Fol. 1059 tal-proċess innumerat 312/10AL;

- jibqax jitiqies bħala d-dar matrimonjali u l-attur ma jkollu ebda pretensjoni ulterjuri fuqu;
2. Għamara, appliances u mobili oħra kollha li jinsabu fil-fond ġja matrimonjali, għajr għall-oġġetti kollha parafernali tal-attur;
 3. Il-vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru tar-registrazzjoni EBG-985;
 4. Kwalsiasi kont bankarju, investiment jew polza t'assikurazzjoni intestati f'isimha;

Il-postijiet 20, Triq I-Imrabat, Tas-Sliema, 28, Sqaq Numru 1, Triq San Ġorġ, ir-Rabat Ĝħawdex u l-garaxx bl-isem 'Joe Garage,' Triq Kent, il-Fgura jinbiegħu fis-suq miftuħ. Mir-rikavat, fl-ewwel lok, l-attur jitħallas is-somom parafernali dovuti lilu ta' €18,000 u €78,789.15, kif ukoll l-imghax legali li jiddekorri fuq l-istess somom, kif intqal. Il-bilanċ tar-rikavat jinqasam b'mod ugwali bejn il-partijiet.

DECIDE

Għalhekk, għal dawn il-motivi, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi:

1. Tilqa' l-ewwel talba tal-attur billi tiddikjara s-separazzjoni personali bejn il-partijiet, bi ħtijiet ugwali ta' sevitti fil-konfront ta' xulxin, kif ukoll minħabba inkompatibilita` ta' karattru;
2. Tilqa' t-tieni talba tal-attur u konsegwentement tawtorizzah illi jgħix separatament mill-konvenuta martu;
3. Tiċħad it-tielet talba tal-attur;

4. Tilqa' r-raba' talba tal-attur b'dan illi tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti sal-lum viġenti bejn il-partijiet konjuġi B u tassenjaha kif ġej:

Tassenja lill-attur:

- a. Il-vettura tat-tip Kia Avella bin-numru tar-registrazzjoni LCC-278;
- b. Kwalsiasi kont bankarju, investiment jew polza t'assikurazzjoni intestati f'ismu;

Tassenja lill-konvenuta:

- a. Il-lokazzjoni tal-fond matrimonjali sitwat fi flat 188F, Flat 5, Triq Sant'Ursola, il-Belt Valletta, mikri lill-kontendenti mingħand il-Gvern ta' Malta;
- b. Għamara, appliances u mobili oħra kollha li jinsabu fil-fond ġja matrimonjali, għajr għall-oġġetti kollha parafernali tal-attur;
- c. Il-vettura tat-tip Fiat Punto bin-numru tar-registrazzjoni EBG-985;
- d. Kwalsiasi kont bankarju, investiment jew polza t'assikurazzjoni intestati f'isimha;

Il-postijiet 20, Triq I-Imrabat, Tas-Sliema, 28, Sqaq Numru 1, Triq San Ĝorġ, ir-Rabat Għawdex u l-garaxx bl-isem 'Joe Garage,' Triq Kent, il-Fgura jinbiegħu fis-suq miftuħ. Mir-rikavat, fl-ewwel lok, l-attur jitħallas is-somom parafernali dovuti lilu ta' €18,000 u €78,789.15, kif ukoll l-imġħax legali li jiddekorri fuq l-istess somom, kif intqal. Il-bilanċ tar-rikavat jinqasam b'mod ugwali bejn il-partijiet.

5. Tilqa' l-ħames talba tal-attur b'dana illi tordna lill-konvenuta trodd lura lir-rikorrent l-effetti parafernali kollha tiegħu.
6. Tilqa' s-sitt talba attriči b'dana illi tawtorizzah jirregistra din is-sentenza fir-Reġistru Pubbliku;

Bl-ispejjeż, inkluż tal-mandat ta' deskrizzjoni fl-ismijiet premessi, innumerat 91/14, jiġu sopportati mill-partijiet b'mod ugwali bejniethom.